

Voorlopige agenda van de commissie Werk en Inkomen van 4 maart 2009

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Werk en Inkomen

Datum: woensdag 4 maart 2009
Aanvang: 20:00 uur
Locatie: Oude raadszaal
Voorzitter: de heer H.P. Klijnsma
Griffier: mevrouw F. Hijlkema

Opening

[Verslag raadscie. Werk en Inkomen 4 maart 2009](#) (pdf)

- A1. Mededelingen voorzitter/portefeuillehouders
- A2. Vaststelling agenda
[Agenda raadscie. Werk en Inkomen 4 maart 2009](#) (pdf)
- A3. Lange termijn agenda en lijst van moties en toezeggingen
- A4. Conformstukken Raadsvoorstel: Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008
[Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008](#) (pdf)
- A5. Rondvraag
- B1. Raadsvoorstel: Huisvesting SOZawe
[Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZawe](#) (pdf)
- B2. Collegebrief d.d. 30 januari 2009: Actieplan Starters 2009
- B3. Raadsvoorstel: Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid
[Raadsvoorstel - Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid](#) (pdf)
- C1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname
- C2. Vaststelling verslag vergaderingen raadscommissie Werk en Inkomen d.d. 21 januari en 11 februari 2009

Sluiting

Verslag raadsce. Werk en Inkomen 4 maart 2009

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE WERK EN INKOMEN

WI: 09/03
Datum: 4 maart 2009
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.30 uur

Aanwezig: Dhr. H.P. Klijnsma (voorzitter), dhr. P.W.G. Verschuren (wethouder), dhr. J.J. Dijkstra (wethouder), dhr. B. Oost (PvdA), mw. R.F. Slors (PvdA), dhr. M. Azghoughi (PvdA), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), dhr. J. Luhoff (D66), mw. B.G. de Boer (VVD), dhr. J. van Keulen (VVD), dhr. B.H. Koops (CDA), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. M.A. in 't Veldt (SP), mw. A.B.M. Schlebusch (SP), mw. E. de Vries Schultink (S&S), mw. F. Polman (Stads partij), mw. I. Bolle (plv. griffier) en mw. F. Hijlkema (cie.griffier)

Afwezig met kennisgeving: geen

Insprekers: geen

A.1. Mededelingen voorzitter/portefeuillehouders.

De voorzitter heet iedereen welkom, speciaal ook de mensen op de tribune en thuis voor internet en opent de vergadering.

De voorzitter deelt mede dat er:

- Op 18 maart a.s. een extra vergadering van de commissies Ruimte en Wonen, Beheer en Verkeer en Werk en Inkomen plaats zal vinden over de Structuurvisie, Groenstructuurvisie en de Binnenstadvisie.
- Op 1 april a.s. een extra vergadering van de commissie Werk en Inkomen plaats zal vinden over het rapport van de commissie De Vries en de gevolgen voor Groningen, over emancipatiebeleid en over het participatiefonds.

Wethouder Verschuren verzoekt de commissie een agendapunt rechtstreeks op de agenda van de gemeenteraad van maart te mogen plaatsen. Het betreft een raadsvoorstel voor een aanvraag bij het Ministerie in het kader van een regeling voor meerjarige structurele tekorten op het I-deel van de WWB. De gemeente heeft waarschijnlijk de komende jaren wel een tekort. De aanvraag moet voor 1 april worden gedaan, daarom graag rechtstreeks.

De commissie stemt hiermee in. Het punt zal voorlopig als discussiepunt naar de raad gaan.

A.2. Vaststelling agenda.

De voorzitter heeft al per mail voorgesteld agendapunt A.4: Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008 van de agenda af te voeren en in april te behandelen omdat dit redelijk wat tijd zou gaan kosten. Met die wijziging akkoord, wordt de agenda vastgesteld.

A.3. Lange termijn agenda en lijst van moties en toezeggingen.

Vastgesteld.

A.4. Conformstukken

Raadsvoorstel: Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008.

Zal worden besproken tijdens de vergadering van 15 april a.s.

A.5. Rondvraag

Mevrouw Jongman-Mollema, CU vraagt naar: de bereikbaarheid van Eemspoort en de bebording.

Eerder heeft zij al gevraagd naar de bebording in zijn algemeenheid.

Verruiming eindejaarsuitkering: wil graag op de hoogte worden gesteld van de verruiming die er aan zit te komen.

Wethouder Dijkstra heeft een overleg gehad met ondernemers van Eemspoort en als het goed is, is er al iets aan de bebording gedaan.

Verslag raadsclie. Werk en Inkomen 4 maart 2009

Wethouder Verschuren gaat er van uit dat de vraag gaat over de langdurigheidstoelage. Het definitieve stuk komt volgende week in het college en het is de bedoeling het stuk in de raadscommissievergadering van april komt.

B.1. Raadsvoorstel: Huisvesting SOZAWE

De voorzitter deelt mede dat er op de tafel een brief ligt van Ocean Capital en een reactie van het college op deze brief (eerst om half vijf binnengekomen).

De heer Koops, CDA: het voorstel bevat weinig nieuws. Het college geeft aan rekening te houden met een aantal zaken ten aanzien van het PvE, maar niet ten aanzien van de locatie. In het voorstel stelt het college dat de Eendrachtskade niet kan worden gekocht en daarmee koerst het college op het Europapark. Het college luistert selectief naar de raad, want de meerderheid van de raad wil niet naar het Europapark.

Het CDA heeft nog steeds twee argumenten: te ver van de binnenstad en te ver weg van de klanten. Deze dienst hoort in of aan de rand van de binnenstad te zitten. Veel inwoners zullen veel verder moeten fietsen. De 650 medewerkers zullen verder van de binnenstad zitten en misschien niet meer tussen de middag in de binnenstad gaan winkelen. Dat is jammer voor het personeel, maar ook voor de "reuring" in de binnenstad. Het CDA ziet nu in dat de Eendrachtskade afvalt, maar ziet niet in dat dus dan alleen het Europapark overblijft. De Nelflocatie is het onderzoeken ook best waard.

Mevrouw Schlebusch, SP: *die locaties zijn ten dele onderzocht en er is een rapport waarom die afvallen. Waarom zijn ze nu weer bespreekbaar voor u en waarom heeft u dat toen niet gezegd?*

De heer Koops, CDA geeft aan dat het CDA destijds gegaan is voor het alternatief Eendrachtskade. De argumentatie voor de Nelflocatie was de footprint. Daar kan aan gesleuteld worden en dan kan de vervuilde grond situatie worden opgelost. Het CDA heeft geen problemen met het ontwikkelen van nieuwbouw op een andere plaats ook al betekent dit sleutelen aan de footprint/marktplein. Het CDA kan instemmen met het beschikbaarstellen van het startkrediet van 2 miljoen.

Wethouder Verschuren haalt de notulen van 14 mei aan, waarin de heer Koops stelt dat het tussen Europapark of Eendrachtskade gaat.

De heer Koops, CDA: op dat moment vond ik dat de beste optie (Eendrachtskade). Nu vind ik de Nelflocatie de next best oplossing.

De heer Luhoff, D66: meer dan drie maanden geleden heeft Epoc de gelegenheid gekregen hun voorstel nader te specificeren. Duidelijk is dat er niet binnen afzienbare termijn nieuwbouw op de Eendrachtskade is te realiseren. En dus is D66 niet verbaasd over het feit dat dit voorstel er ligt. Het Europapark verdient ook wel wat reuring, helemaal om wat daar de afgelopen jaren is gebeurd. De investeringskosten zijn erg hoog en daarmee wordt het een "gouden doos". De fractie wil dat het besluit wordt uitgesteld; dat e.e.a. beter wordt uitgezocht en dat het PvE wordt aangepast.

Ondertussen moet al worden ingestemd met de indicatieve investeringskosten en hij weet niet of zijn fractie dat al wil gaan doen.

De heer Gijsbertsen, GL Kunt u wel instemmen met het deelkrediet.

De heer Luhoff, D66: Ja, daar kunnen we wel mee instemmen.

Mevrouw Jongman-Mollema, CU: De CU heeft eerder aldoor gezegd dat de binnenstad voor de fractie van groot belang is. Het UMCG en andere diensten en bedrijven willen we graag in de binnenstad houden. Vervolgens zegt het college dat ze toch naar het Europapark gaat. Als je kijkt naar de binnenstad is het economisch belang erg groot. Er komen veel klanten en dat heeft effect op de binnenstad als we naar het Europapark gaan.

Mevrouw Schlebusch, SP *u heeft toch ook het rapport gelezen; wat is uw alternatief in de binnenstad?*

Mevrouw Jongman-Mollema, CU: wij hebben de alternatieven eerder aangegeven. De Nelflocatie is toen ook genoemd. Maar er is een footprint en met die footprint is het college op stap gegaan.

Mevrouw Schlebusch, SP *ook met die footprint was Nelf nog steeds in zicht; die locatie is om andere redenen afgevalen.*

Mevrouw Jongman-Mollema, CU is niet overtuigd van het argument dat de verkeersafwikkeling daar slecht is. Volgens haar kan het prima op de plek van Nelf. Vervolgens komt het college met argumenten waarom ze naar het Europapark willen. De footprint wordt nog uitgewerkt; er is geen andere locatie in het centrum. En vervolgens stelt het college dat de footprint niet van belang is. Dat is toch wel door het college als een harde eis meegenomen. Er is heel erg geredeneerd naar een bepaalde

Verslag raadsclie. Werk en Inkomen 4 maart 2009

locatie toe. De fractie vermoedt dat er een dubbele agenda is. De CU is niet overtuigd van de argumenten van het college en ook op de dekking is nog wel wat af te dingen. Een groot aantal factoren is onzeker. De dekking uit de WWB is heel onzeker. En dan gaat het al om 10 miljoen.
De heer Koops, CDA: u heeft toch net ook bij de mededelingen gehoord dat het I-deel van de WWB de komende jaren tekorten zal vertonen?

Mevrouw Jongman-Mollema, CU dat klopt; reden te meer dus. We moeten echter niet vergeten dat we wel een oplossing willen voor de huidige huisvesting, maar de oplossing die het college kiest is voor de CU geen optie. Nelf is prima mogelijk

De heer Gijsbertsen, GL mevrouw Jongman heeft een hoop bezwaren tegen de procedure, maar het is de vraag wat de CU nu precies wil.

Mevrouw Jongman-Mollema, CU vindt de argumenten van het college, prominente plek, veel beweging in het gebied, koppeling nieuwbouw woningen/kantoor, prachtige zinnen, maar de CU heeft de indruk dat toe geredeneerd is naar het Europapark. Wat de CU betreft wordt opnieuw gezocht, waarbij de binnenstad leidend is. Nelf is dan nog de grens van wat binnenstad is.

De heer Gijsbertsen, GL wat zijn uw inhoudelijke argumenten tegen het Europapark en hoe neemt u in uw overwegingen mee dat UWV en CWI uit dit gebouw willen?

Mevrouw Jongman-Mollema, CU het college zoekt argumenten; bijvoorbeeld het argument nieuwbouw is goedkoper dan renoveren. Alle argumenten die genoemd zijn zijn gezocht. Als het college had geluisterd naar de raad, de binnenstad is leidend, dan was het heel anders geweest. Op de vraag hoeveel vertraging hierdoor wordt opgelopen kan zij geen antwoord geven.

Mevrouw Schlebush, SP wil in geen geval opnieuw beginnen. Er wordt gezegd dat het college om argumenten heeft gezocht om op het Europapark is uitgekomen. Snapt niet dat de CY nu ineens komt met het Nelf terrein. Neemt het de CU verschrikkelijk kwalijk dat ze er nu mee komen. Het personeel zit in een heel slecht gebouw en als we nu nog andere plannen moeten maken, zitten die mensen er nog langer. Wij hebben ook een verantwoordelijkheid voor de ketenpartners.

Mevrouw Jongman-Mollema, CU Het was ook juist geweest om de raad op tijd te betrekken in dit proces. Het ligt niet aan de raad, maar aan het college.

De heer Oost, PvdA Volgens mij zijn wij dit traject eind vorig jaar ingegaan met de mededeling: wij kiezen een architect voor het Europapark, maar wij nemen geen onomkeerbare besluiten. Daarom is het niet reëel de raadsleden nu zo aan te vallen. Dat betekent dat wij nu het recht hebben om te zeggen dat wij het niet met de gang van zaken eens zijn.

Mevrouw Schlebush, SP: u heeft alle recht, maar ik zeg er wat van. Voor de SP heeft het volgende een rol gespeeld. We moeten goede huisvesting voor het personeel hebben, een goed gebouw voor de klanten en het moet goedkoop zijn. Daarom vindt de SP de optie van het Europapark de beste. Dat scheelt ons een hoop geld en zo slecht is het ook niet voor het Europapark. Er zijn een heleboel argumenten voor het Europapark, het kan sneller, het kan goedkoper, het is overzichtelijker, het kan beter voldoen aan komen met het openbaar vervoer en het is beter voor onze regiofunctie. Dat zijn vijf hele belangrijke argumenten. Het enige tegenargument wat ik tot nu toe heb gehoord is dat het ver van het centrum is. Maar als je kiest moet je een afweging maken. De SP weegt dan anders en die weegt in dit geval voor tempo, omdat het zo niet langer kan en de SP kiest voor goedkoop en snel en bedrijfszeker.

De heer Van Keulen, VVD verbaast zich hierover. Het gaat om een gebouw van 78 miljoen en dat noemt de SP goedkoop. Hecht u niet heel erg aan de kracht van de binnenstad?

Mevrouw Schlebush, SP goedkoper dan de alternatieven die u heeft genoemd en ik hecht zo erg aan de binnenstad dat ik had gewild dat u wat aan de Jumbo had gedaan. Ik hecht aan de binnenstad, maar niet ten koste van alles. Ik hecht ook aan de regiofunctie en ik ben er van overtuigd dat dat op het Europapark prima kan.

De heer Koops, CDA een locatie rondom het centraal station is net zo goed bereikbaar als het station Europapark. En als de SP gaat voor goedkoop, herinnert hij er aan dat er een expert in de commissie is geweest, die zei dat het Europapark veel goedkoper kan.

Mevrouw Schlebush, SP als u goed gelezen heeft kan dat nog steeds. De raad heeft nog tot drie keer toe de mogelijkheid om te zeggen dit kan wel worden weggesneden.

De heer Oost, PvdA Ondertussen gaan we gewoon door met het PvE zoals dat voorligt. En wordt er een klein beetje ruimte gelaten, de wethouder zegt dat bijv. de sportvoorziening er nog uitgethaald kan worden.

Verslag raadsclie. Werk en Inkomen 4 maart 2009

Mevrouw Schlebusch, SP Het enige dat nu gevraagd is, is een krediet beschikbaar te stellen van 2 miljoen. En verder is er nog geen cent uitgegeven en krijgen we de mogelijkheid tussentijds bij te sturen.

Mevrouw De Vries Schultink, S&S is vanaf begin af aan voorstander geweest van het Europapark. De steeds wijzigende voorstellen van de eigenaar van de Zwarte Doos brengen onzekerheid met zich mee; dat komt de besluitvorming niet ten goede. De beperkte omvang van de locatie en de bereikbaarheid voor de Stadlers en de mensen van buiten is van belang en daarom is de Eendrachtsskade geen goede optie. Het Europapark is goed bereikbaar voor mensen uit de stad en ook voor mensen uit de regio, ook met het openbaar vervoer. Uit het onderzoek zijn zaken naar voren gekomen die de twijfel van S&S bij het Europapark hebben vergroot. Sluit daarom aan bij de heer Koops dat er andere opties zijn, die zeker zo goed bereikbaar zijn als het Europapark.

De heer Van Keulen, VVD *gaat u nu akkoord met verstrekking van het krediet?*

Mevrouw De Vries Schultink, S&S Wel met de verstrekking van een startkrediet, maar niet zomaar met bouw op het Europapark.

De heer Van Keulen, VVD Een jaar geleden hoorden wij voor het eerst van het voorstel om SOZAWE naar het Europapark te verhuizen. Dat stuitte op bezwaren in deze commissie en nog steeds zijn de bezwaren van de VVD niet weggenomen. De VVD wil zuinig zijn op de binnenstad. Vooral over detailhandel zijn de laatste jaren veel discussies gevoerd (Jumbo etc.) En nu gaan SOZAWE wel naar een bedrijventerrein verplaatsen. Dat is geen consequent beleid. De mening van de VVD is dan ook niet veranderd. De VVD pleit nog steeds voor de binnenstad.

Mevrouw Schlebusch, SP *bedrijventerrein vind ik wat tendentius en het Europapark ligt bijna net zo ver van de binnenstad als de Eendrachtsskade.*

De heer Van Keulen, VVD als het Europapark bedrijvenpark noemen tendentius is, dan is het ook tendentius te zeggen dat het Europapark net zo ver van de binnenstad is als de Eendrachtsskade. Hoop binnenkort een nieuw voorstel te krijgen, waarin een goed alternatief voor de locatie wordt aangeboden en nog eens goed is gekeken naar het PvE. Eén ding is zeker er moet wat gebeuren en er moet snel wat gebeuren. Het is erg vervelend voor de klanten en medewerkers en de partners van SOZAWE dat het zo loopt, maar die verantwoordelijkheid ligt bij het college.

De heer Oost, PvdA de PvdA voor de huisvesting van publieksdiensten al jaren een consistente lijn voert; wij koesteren de binnenstad. Het was een bewuste keuze om diverse instanties (UMCG, Rechtbank etc) en gemeentelijke diensten in de binnenstad te situeren. Alles dicht bij de hand en de binnenstad profiteert er dagelijks van. Dit beleid heeft Groningen geen windeieren gelegd. Het is niet te verkopen dat voor een publieke dienst bij uitstek, met 600 medewerkers en veel aanloop, naar buiten wordt gebracht. Terwijl we van ander instellingen vragen in de binnenstad te blijven. Een dienst die de komende tijd meer bezoek kan verwachten. Huisvesting van de SOZAWE hoeft niet beslist aan de Eendrachtsskade, maar kan ook op een andere locatie in of dicht bij de binnenstad. Wij constateren met het college dat de gebruiksmogelijkheden van de Zwarte doos beperkt zijn. We begrijpen de frustratie van het college over het handelen van de eigenaar. Wij kiezen er voor om het boek van de herontwikkeling nu al dicht te slaan. Wat er verder ook gebeurt, zorgt u er voor dat de verpaupering niet toeslaat.

Mevrouw Schlebusch, SP *u bent nu toch wel van het idee af dat SOZAWE in de Zwarte doos kan blijven.*

De heer Oost, PvdA daar is de PvdA nog niet van af.

Mevrouw Schlebusch, SP *vraagt of de PvdA denkt dat het nog wel kan en ook met deze partners.*

De heer Oost, PvdA Medewerkers en klanten verdienen een goede plek op een goede locatie. Maar dat zit niet alleen in een gebouw; van minstens van zo groot belang is de manier waarop de klanten worden benaderd. Wij vinden het PvE luxe en de kosten hoog. Het in de ogen van de PvdA erg grote marktplein stelt bijzondere eisen aan de locatie. Kortom veel vierkante meters vloeroppervlak en hoge eisen aan kwaliteit en uitvoering. Over de duurzaamheidsmogelijkheden geeft het college hoog op. Maar de vertaling naar de financiën ontbreekt en bovendien wat is duurzaam. Hergebruik is ook een waardevolle manier van duurzaam. De dekking wordt gevonden in een combinatie structurele en incidentele middelen. Belangrijk is dat de verwachte opbrengst van het inkomensdeel van de WWB onzeker is. De geraamde opbrengsten van derden zijn laag. En hoe zeker zijn die opbrengsten? De PvdA hecht sterk aan vestiging van SOZAWE in of nabij de binnenstad. Het college geeft geen gehoor aan de oproep om invulling te geven aan het beleid om voorzieningen in de binnenstad te

Verslag raadsclie. Werk en Inkomen 4 maart 2009

houden door zelf te kiezen voor een locatie in de binnenstad. De Eendrachtskade blijft in beeld, maar er zijn ook andere locaties mogelijk, bijvoorbeeld de Nelf locatie, Glaudé locatie of het stationsgebied zuid.

Samenvattend: Het voorstel komt niet tegemoet aan wat de PvdA ziet, het is luxe en de dekking wankelt. De PvdA wil best meewerken aan een besluit in maart, maar het zal nu wel duidelijk zijn wat onze positie is.

Mevrouw Polman, Stadspartij De stadspartij is er voor dat SOZAWE zijn functie in de binnenstad blijft houden. De bereikbaarheid is goed, ook voor mensen die met de trein van buiten moeten komen. De burgers van Groningen moeten in de binnenstad naar de sociale dienst kunnen.

De heer Gijsbertsen, GL Er ligt nu een onderbouwd voorstel. Er is druk omdat de Sociale dienst in een slecht pand zit en omdat er afspraken zijn gemaakt met UWV en CWI. Er is maar één probleem, namelijk dat het Europapark niet in de binnenstad ligt. En dan is het de vraag, wat wil je daar voor betalen. Ook GL hecht aan levendigheid in de binnenstad, maar dat hangt niet aan één instelling, dat heeft te maken met een bredere blik. Wil de discussie over de procedure scheiden van de andere argumenten. De locatie Europapark voldoet aan alle eisen die vooraf door de fractie zijn gesteld; bereikbaarheid (ook voor mensen uit de regio), duurzaamheid, en een betrouwbare overheid zijn voor andere partners. GL beschouwt een onderzoek naar andere locaties als weinig kansrijk. Wat betreft de kosten, later wordt nog gesproken over het precieze PvE en dan worden de kosten nog bepaald. Komt tot dezelfde conclusie als in december.

Wethouder Verschuren Er is inderdaad weinig nieuws te melden. In december is ook al het een en ander aan de orde geweest. Tijdens de expertmeeting zijn antwoorden gegeven, maar in die antwoorden zit weinig nieuws en die antwoorden hebben het college niet op andere gedachten gebracht. Het is hooguit duidelijker geworden dat het risicovol wordt om met de Ierse belegger in zee te gaan. Verbaasd dat CDA en CU nu zo sterk voor het Nelf terrein pleiten. Vorig jaar is alles ter inzage gelegd, ook het onderzoek naar het Nelf terrein. Vorig jaar heeft de heer Koops letterlijk gezegd dat het tussen Europapark en Eendrachtskade ging, met uitsluiting van Nelf. Mevrouw Jongman heeft veel vragen gesteld om nog eens naar de Eendrachtskade te kijken. Het wordt nu erg moeilijk; wij hebben alles geleverd, waarom gevraagd is. Nu wordt teruggekomen op Nelf. Wat gebeurt er nu als we Nelf hebben uitgezocht en er achter komen dat dat geen optie is. Nelf mag wel maar 1 meter verder niet. De wethouder is er niet voor een nieuwe cirkel te trekken en weer opnieuw berekeningen te maken. Als het huurcontract afloopt is het verstandig om te vertrekken van de Eendrachtskade (dat blijkt uit eerder onderzoek). In 2006 is bekeken welke grote locatiemogelijkheden er zijn in de binnenstad. Toen lag het PvE er nog niet. Per locatie is inzicht geboden in waarom die locaties afvielen. Niet één locatie is afgevallen vanwege de footprint, maar ze zijn afgevallen om andere valide argumenten.

De heer Oost, PvdA heeft sterk de indruk dat het college het locatieonderzoek en het PvE gelijk heeft laten oplopen. Het zou erg handig zijn om eerst te weten wat je wilt en dan wat er kan. Over het PvE is ook een misverstand ontstaan. Eerst was het 4500 m², daarna was het 5700 m² en toen weer 4500 m². Het is niet echt duidelijk.

Wethouder Verschuren: we zijn uitgekomen op een footprint van 4500 m², terwijl de marktplaats en facilitaire dienst in totaal hoger zijn. Dit is een globaal PvE; dit is redelijk indicatief. Het definitieve programma van eisen moet nog vastgesteld worden.

De heer Van Keulen, VVD vraagt of de locatiekeuze ook indicatief is?

Wethouder Verschuren: Het is niet zo vreemd om eerst te bekijken wat er aan locaties beschikbaar is. Omdat wel bekend was dat het om een groot gebouw moest gaan. De hele afweging heeft de raad meegemaakt. Eerst bestaande plaatsen in kaart gebracht en daarna bekeken wat haalbaar was.

Als nu wordt gezegd dat de afweging niet deugt, dan kunnen we dat nog nader onderbouwen. Er zijn nu echt problemen aan de Eendrachtskade; het gebouw is niet geschikt om in te werken. En er zijn afspraken gemaakt met onze ketenpartners en we hebben wettelijke verantwoordelijkheid om voor goede huisvesting voor hen te zorgen. Het is jammer dat het al vertraagd is en elk voorstel in die zin ontraadt de wethouder. Het college blijft vinden dat het Europapark de beste locatie is.

We hebben alle onderzoeken gedaan en daar vloeit uit voort dat het Europapark de beste locatie is. Het gebouw is niet echt luxe, we gaan voor een sober en doelmatig gebouw; het indicatieve programma wordt verder uitgewerkt. Voordat het krediet vastgesteld wordt, praten we nog over het PvE. Als de raad dan vindt dat er te luxe zaken in zitten, dan wordt het PvE aangepast.

Verslag raadsce. Werk en Inkomen 4 maart 2009

Mevrouw Jongman-Mollema, CU: volgens mij is er nu een meerderheid die het Europapark niet ziet zitten. De geschiedenis wordt nu anders geschetst. Vanuit het college is gezegd, dat SOZAWE naar het Europapark zou worden verhuisd. Daarop heeft de raad gezegd; we willen in de binnenstad blijven. En volgens de CU wordt het nu omgedraaid. De raad heeft heel duidelijk gezegd wat ze wil.

De heer Oost, PvdA: De wethouder spreekt over sober en doelmatig; er is een rapport van de ABC groep van november 2007 waarin staat dat in het gebouw wordt voorzien in kostbare elementen en toen is al gezegd dat er nog eens goed naar gekeken zou moeten worden. Dat is tot nu toe niet gebeurd.

Wethouder Verschuren: Er staat ook in het voorstel uitgelegd dat we dat in de volgende fase gaan doen. Als het definitieve PvE aan de orde komt, dan komt dat aan de orde. Die hele discussie wil de wethouder graag in één keer voeren. Het uitgangspunt was de binnenstad. Er is een volledige inventarisatie in de binnenstad gedaan; maar daar zijn wij niet uitgekomen. Als er nu wordt gezegd dat dat niet klopt, dan willen we de argumenten nog wel eens op een rij zetten. Op een gegeven moment komt er een moment dat de raad zijn verantwoordelijkheid neemt. Er zijn geen plaatsen beschikbaar. Als nu wordt gezegd dat dit niet klopt, dan wil de wethouder dat ook nog op een rij zetten.

Er zitten onzekerheden in, voorbeeld bouwkosten en parkeren. Misschien dalen de bouwkosten de komende jaren; misschien neemt het parkeerbedrijf een deel van de kosten op zich waardoor de kosten omlaag gaan. Alle versoberingsvoorstellen op het PvE van de raad zullen worden bekeken en dan wordt verwacht goedkoper uit te komen. En dat moet ook want een deel van de dekking is ook niet hard; de 10 miljoen uit het overschot van het I-deel van de WWB die zullen we met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet realiseren. Daar zullen we zeer waarschijnlijk die een andere dekking voor moeten zoeken. De meningen in deze commissie liggen zeer verdeeld. De wethouder geeft in overweging om nog eens goed alle argumenten langs te gaan en nog eens goed te bekijken of het niet verstandig is toch naar het Europapark te gaan. Mochten de commissieleden vinden dat zij te weinig informatie ontvangen hebben; dan zegt de wethouder toe die ontbrekende informatie nog te leveren. Ook zegt de wethouder toe dat over de locatie Nelf nog helder op papier gezet zal worden wat de problemen zijn met die locatie. En de wethouder zal nog eens goed neerzetten wat er met de huidige pand gebeurt en ook of en hoe het college bezig is met vervangende reuring. Voor eind maart (raadsvergadering) krijgt de commissie nog bericht. De wethouder: ik doe een dringende oproep om dit probleem op te lossen.

De heer Oost, PvdA: de wethouder verwijt de eigenaar van het gebouw met slecht onderbouwde voorstellen te komen (indicatieve bedragen). In dit voorstel komt de wethouder ook met indicatieve bedragen. Hij heeft nota genomen van het feit dat het goedkoper moet en hij heeft ook goede nota genomen van de oproep aan de commissieleden om tot eind maart nog eens goed te kijken naar het voorstel. De heer Oost vraagt ook de wethouder nog eens goed te kijken en nog eens naar het argument te kijken dat het een slechte zaak voor de binnenstad is dat deze dienst uit de binnenstad vertrekt.

Wethouder Verschuren geeft aan dat als het maar enigszins kon, deze dienst in de binnenstad moet blijven. Er is een zorgvuldig afwegingsproces gemaakt en op basis daarvan zijn we op het Europapark uitgekomen. De conclusie uit alle onderzoeken is dat er geen oplossing is. Het probleem moet wel worden opgelost. Doet een klemmend beroep op de bestuurderspartij bij uitstek om het probleem op te lossen.

De heer Oost, PvdA: de PvdA heeft in dezen al jaren een consistente lijn. De wethouder vraagt de PvdA te onderzoeken of het echt mogelijk is.

De voorzitter sluit de discussie. De discussie wordt in de raad van maart vervolgd, met de toezeggingen zoals onderaan dit verslag genoemd.

B.2. Collegebrief d.d. 30 januari 2009: Actieplan Starters 2009

Mevrouw Slors, PvdA wil het college ten eerste hartelijk danken voor het overzichtelijke stuk. Heeft nog twee opmerkingen. We hebben hier een Young Economic Talent Board; dit lijkt bij uitstek een voorstel waarover het ETB iets zou kunnen zeggen. Is hier gevraagd om een advies? In het overzicht blijkt dat de opvolging een probleem is. Dat wordt wel geconstateerd, maar er zit geen oplossing in het Actieplan. De gemeente kan daar best iets aan doen. Is de wethouder van zins ook op dit terrein initiatief te nemen.

De heer Luhoff, D66 compliment. Uit onderzoek is gebleken dat de overheid niet te veel de hand moet vasthouden van starters. Ze moeten kunnen bewijzen dat ze bestaansrecht hebben. Dat zou ook

Verlag raadsce. Werk en Inkomen 4 maart 2009

gelden voor subsidies en regelgeving, maar dat is te kort door de bocht. Wil graag dat een overheid gaat bekijken hoe regelgeving en subsidieverlening gemakkelijker kan worden gemaakt voor ondernemers. Starters moeten zicht richten op hun werk.

Het richt zich heel erg op de individuele starter, de fractie mist nog een algemeen beeld over het economisch beleid en hoe je een onderneming kunt stimuleren. Dat komt wel aan de orde bij het EBP. Hoopt wel dat de wethouder nog wat wil zeggen over hoe wij als overheid het wat gemakkelijker kunnen maken voor ondernemers om hun weg te vinden in het woud aan regels.

Mevrouw De Boer, VVD Wat haar betreft kan er niet genoeg worden gedaan. Alle beetjes helpen, maar de problemen liggen op een ander front en dat is dat ondernemers moeilijk geld los kunnen krijgen van de bank. Kunnen we als gemeente daar niets aan doen? Huisvesting speelt ook een belangrijke rol; kan de gemeente ook iets betekenen in de zin van bedrijfsverzamelgebouwen of dergelijke. De gemeente kan de huisvesting voor Starters veel beter faciliteren. Kan de regelgeving ook gemakkelijker maken. Kunnen bijv. tijdelijke ontheffingen worden toegepast. Hoe gaan we dit meten? Hoe gaan we meten of en waar de € 60.000 goed is ingezet. Hoe kun je stimuleren dat plaatselijke bedrijvigheid ingezet wordt waar het kan (aanbestedingstechnisch is dat natuurlijk lastig). Wenst de wethouder veel succes.

Mevrouw Postma, GL In dit actieplan wordt duidelijk aangegeven wat de problemen zijn voor Starters. Mist een paar zaken. Een uitgebreidere reflectie op de huidige stand van zaken, wat betekent dit voor Starters. Moeten we ons ook concentreren op Starters die er al zijn? Hoe kan het grote percentage afhakers (60% na drie jaar) worden beperkt. Het zou kunnen dat een onderzoek onder deze afhakers informatie kan opleveren die ons kan helpen andere Starters te ondersteunen. Bestaat er zo'n onderzoek? En als dat er niet is, is het nog mogelijk dat nog te doen? Er is behoefte aan kleine kantoorruimtes. Dat weten wij al jaren en nu gaan we weer een onderzoek doen. Is dat dan wel nodig? Huisvestingsproblemen komen steeds terug; lange huurcontracten, grote ruimtes. Dat zijn concrete problemen waar mensen tegen aan lopen.

De heer In't Veld, SP vindt het een goed helder plan en steunt het.

De heer Koops, CDA goed actieplan. Begin maar, maar denk goed na over wat je terug zou willen rapporteren en hoe je dat gaat doen in mei volgend jaar.

Mevrouw De Vries Schultink, S&S Het ondersteunen en stimuleren van starters is goed. Juicht het hoge ambitieniveau toe. Is positief over een netwerk voor Starters. Wil graag dat regelgeving goed duidelijk is voor Starters. Daarbij moeten Starters niet te veel aan de hand worden genomen.

Wethouder Dijkstra: Dank voor de enthousiaste toonzetting. Wij doen wel iets aan bedrijfsopvolging in het kader van het programma Hoogvliegers en ook in de pilot Organisatieaanbod versterking binnenstad doen wij daar wel iets aan (samen met GCC en in het kader van binnenstadsmanagement). Op basis van ervaring is bekeken wat de rol van de gemeente is voor bedrijfsopvolging. Daar waar de problematiek speelt, gaat de ondernemer in de eerste schil naar zijn adviseur, accountant, bank, brancheorganisatie. En in tweedeschil pas naar de Kamer van Koophandel. En daarover is overleg met de KvK en wordt samengewerkt. De informatie over bedrijfsovername etc. is ook beschikbaar bij de KvK. Er ligt een overnamepakket, een pakket met do's en dongs bij een overname en er is ook een website. Dat vraagstuk wordt op die manier opgelost. Gekeken wordt ook naar de ervaringen bij het programma Hoogvliegers in de wijk. Had het ETB ook niet moeten adviseren. Dat was misschien mooi geweest, maar Economic Talent Board is druk bezig met het opstellen van een advies over het boeien en binden van talent in onze stad. Daar zal ongetwijfeld iets worden gezegd over de problematiek van Starters, daar waar dat advies nieuwe inzichten oplevert, zal dat worden meegenomen. Wel is een lid van het ETB betrokken geweest bij dit onderzoek.

Mevrouw Jongman-Mollema, CU vraagt naar de daden van het Economic Talent Board.

Wethouder Dijkstra: deze maand komt er een advies over het binden en boeien van talent. En er wordt deze maand een website gelanceerd. Als het gaat om de dienstverlening t.a.v. subsidies: dat is een aspect wat nadrukkelijk aandacht krijgt in het kader van het actieplan. Binnenkort is er overleg met de banken over hoe het gaat en hoe het gaat met de opstelling van de banken in tijden van recessie. En ook over microkredieten zal worden gesproken. Onze eigen regeling van BBZ van SOZAWA zal ook onder de aandacht van starters worden gebracht. Er zijn twee projecten die focussen op jonge ondernemers. Ten eerste een project met het Noorderpoort college en ten tweede het project businessambassadors, waarbij mensen uit bedrijfsleven gastlessen geven aan jongeren.

De heer Koops, CDA doet de suggestie om samen te werken met de stichting Jong Ondernemen.

Verslag raadsclie. Werk en Inkomen 4 maart 2009

Wethouder Dijkstra GL vraagt hoe het zit met afhakers. Het percentage van 50% afhakers na drie tot vijf jaar is een percentage wat de afgelopen 30 jaar stabiel is gebleven. Dat is geen reden daar nader onderzoek naar te doen. Verwacht dat het percentage stabiel zal blijven. Moeten we ons ook niet richten op diegenen die al een tijdje bezig zijn: In het kader van het pakket waar we momenteel aan werken, wordt ook gekeken naar een programma onder de titel groeiportaal (dat is gericht op de categorie die al tijdje bezig is, maar ondersteuning kan gebruiken om verdere groei mogelijk te maken). Een evaluatie is voorzien in het voorjaar van 2010.

Mevrouw De Boer, VVD vraagt om dat voor de verkiezingen te doen.

Wethouder Dijkstra: Huisvesting: we hebben expliciet gekeken naar verouderde panden en de mogelijkheden van transformatie. Er bleken veel panden ongeschikt te zijn. Zijn nu met makelaars in gesprek. Het lijkt te lukken om ruimte te krijgen en om starters te faciliteren in huisvesting. We zijn zelf ook bezig in het kader van het incubator project en richting de Oosterboog.

Mevrouw de Boer, VVD is er richting de banken ook iets mogelijk.

Wethouder Dijkstra geeft aan dat het college wel actief is op dit punt (ook in het kader van het microkredietprogramma).

B.3. Raadsvoorstel: Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid

De heer Luhoff, D66 Toen we het in augustus 2008 over de nieuwe regeling (huidige) hadden, sprak ik de hoop dat uit dat mocht er een overtekening zijn, dat er dan ook meer geld beschikbaar zou komen om tegemoet te komen aan de wensen. De motie werd niet gesteund, maar iedereen steunde het idee wel, ook het college. En nu blijkt er al een grote overtekening te zijn en wil het college het budget afknijpen. In augustus wilde D66 het budget al verhogen. Het college heeft gezegd dat de criteria niet goed werden toegepast en dat er daarom een overtekening was. De criteria werden bijgesteld en nu blijkt dat er nog een overtekening is. Waar ligt dat nu aan dat het fonds nu weer een succes is, aan de ouders, aan de uitvoering, aan de criteria? Waarom wordt er nu teruggegaan naar € 10.000. Het fonds is nog steeds keihard nodig en daarom kan D66 de verlaging van het fonds niet zo maar steunen.

De heer Gijsbertsen, GL Wij zijn van de regen in de drup geraakt. GL wilde het budget ook wel verhogen. En nu zijn de criteria aangescherpt, maar krijgen we een veel hogere overschrijding van het budget. JGZ medewerkers kunnen bepalen of iemand een uitkering kan krijgen. Vindt het niet juist het budget nu terug te draaien; het is een ontzettend waardevol fonds. Het is een fout van de gemeente dat het zo uit de hand is gelopen; kinderen mogen daar niet de dupe van worden. De enige reden van het huidige voorstel is financieel van aard. GL heeft gezegd we gaan terug naar het oude functioneren van het fonds. Het fonds heeft een enorm bereik en misschien kun je hiervan leren voor andere fondsen waar minder gebruik van wordt gemaakt. Het budget hoeft niet zomaar omlaag.

Mevrouw De Boer, VVD We hebben toen de motie in de raad gehad, die is niet aangenomen. Dit fonds wordt nu afgeknepen en wel door een wethouder van de SP. Nu moet de VVD op de barricaden staan. Het is nu wie het eerst komt, wie het eerst maalt. Er staat nu dat het terugbrengen van het fonds bijdraagt aan de bewustwording van mensen. Iemand kan in december werkloos raken en een beroep doen op het fonds. Dit is niet des SP's. Het standpunt van de VVD is duidelijk, hier is kennelijk behoefte aan en wij of iemand anders zal hier in de raad op terugkomen.

Mevrouw De Vries Schultink, S&S Het oorspronkelijke doel van het fonds moet in het oog worden gehouden, maar niet ten koste van alles. Het noodfonds mag best meer dan € 10.000 bevatten.

De heer Azghoughi, PvdA kan zich in hoofdlijnen aansluiten bij de heer Luhoff. Alleen die kinderen helpen die echt hulp nodig hebben. Het bedrag begrenzen is onverstandig. Het gevaar dat je noodsituaties uitsluit is namelijk aanwezig. En in de nota staat "op = op" en dat past niet bij een noodfonds.

De heer Koops, CDA vorig jaar waren wij bezig de regeling op te krikken, maar wel met de bedoeling de criteria aan te scherpen. De signalering van de gezondheidsproblemen moet bij de JGZ worden gelaten. Het gaat te ver om te zeggen dat er nu al zoveel aanmeldingen in de relatie gezondheid en armoede zijn, dat zijn volgens hem niet allemaal kinderen met gezondheidsproblemen. De regels moeten even weer strak worden aangehaald, maar of het dan om € 10.000 of € 50000 is, sorry het budget is op.

De heer Luhoff, D66 gaat het om een absolute bovengrens of is het om een manier van begroting

De heer Koops, CDA natuurlijk wordt er een mouw aangepast. In dit geval is hij het niet eens met de cliëntenraad om eerst te onderzoeken. Hij denkt dat het nu neerkomt op een generieke inkomens-

Verslag raadsclie. Werk en Inkomen 4 maart 2009

ondersteuning. Het gaat te ver om te zeggen bij € 10.000 of € 50.000 daarna gaat het niet meer. Het fonds kenmerkt zich als noodfonds en bij nood heb je iets te doen aan de problemen.

De heer Azghoughi, PvdA vraagt of uit de notitie opgemaakt kan worden of de 1400 aanvragen terecht zijn geweest.

De heer Koops, CDA dat kan hij niet, maar hij vermoedt dat het niet het geval is.

Mevrouw Polman, Stadspartij goed dat er een fonds is, maar € 10.000 lijkt erg weinig. Kan geen eindbedrag noemen. De aanvragen moeten goed bekeken worden of het wel echt nodig is.

Mevrouw Schlebusch, SP heeft twee problemen met het fonds. Dat is het plafond en de uitvoering. Die is in handen gelegd van mensen bij het JGZ en wat kunnen die mensen anders dan tegemoet komen aan de wensen van de mensen. Het moet een noodfonds zijn, professionals moeten dat kunnen beoordelen en als het fonds leeg is komt die 10.600^e euro er ook nog aan.

Mevrouw Jongman-Mollema, CU “wegens succes gesloten” en “wie het eerst komt wie het eerst maalt”, is geen juist signaal naar de stad toe. Daar zit een bepaalde oneerlijkheid in, want als jouw school laatst aan de beurt is, heb je pech. Wat was echte nood en wat was leuke bijkomstigheid. Wat haar betreft eerst een onderzoek en dan een nieuw voorstel. Als de nood zo hoog is, zou het ook iets zijn om een specifiekere maatregel in het leven te roepen? Weet dat het Rijk dan meteen roept, je mag geen generieke inkomensondersteuning geven.

Wethouder Verschuren: een generieke toeslag is niet mogelijk, dat is inkomensondersteuning. Er is ook de stichting leergeld en stichting jeugdsportfonds. Vorig jaar is gezegd we gaan de criteria niet opnieuw vaststellen, maar de leeftijds grens optrekken. We zijn wel strenger gaan controleren. De criteria werden strenger gehanteerd, verwacht werd dat met € 50.000 uit kon worden gekomen, maar de aanvraag was enorm. Achteraf denkt de wethouder dat de hij iets te naïef is geweest.

Mevrouw Schlebusch, SP dat is wel aan de orde geweest, mensen van consultatiebureau's hebben wel gezegd dat ze in een onmogelijke positie kwamen te zitten.

Wethouder Verschuren: die geluiden heeft de wethouder niet gehoord. In sommige wijken heeft het aantal aanvragen een enorme vlucht genomen. Wij moeten nu concluderen dat het geen goed uitvoerbaar voorstel was (screening JGZ medewerkers). Op het moment dat er veel mensen op het spreekuur van de JGZ zijn, is het moeilijk die screening te doen. Daarom wordt er nu voor gekozen terug te gaan naar de basis, toen was het niet op aanvraag, maar op melding van de JGZ medewerker. Toen was het bedrag € 10.000 en toen gold ook “op is op”. Heeft de commissie destijds goed gehoord en begrepen dat er iets op gevonden dat als de € 10.000 op is, dat er dan op = op gezegd moet worden. Daar moet nog eens goed naar worden gekeken. Echt schrijnende gevallen moeten op te lossen zijn. De wethouder zegt toe voor de raadsvergadering met een oplossing daarvoor te komen. De heer Gijsbertsen zei nog dat er alleen maar financiële redenen zijn om terug te gaan, dat is niet zo. Het moet ook echt om noodsituaties gaan. Dat was en is het uitgangspunt.

De voorzitter vat samen dat er nog een ander voorstel zou moeten komen. **De wethouder** geeft aan dat wat hem betreft € 10.000 budget het maximum is. **De voorzitter** biedt nog een tweede termijn.

De heer Koops, CDA wat doen we met de 670 aanvragen die er nu zijn?

Wethouder Verschuren: allemaal toekennen.

Mevrouw De Boer, VVD ziet hongerige kinderen met winterjassen, dat begrijpt ze niet. We moeten daar inzicht in krijgen.

Wethouder Verschuren stelt dat het inderdaad voorkomt dat kinderen dagenlang zonder eten op school komen.

De heer Azghoughi, PvdA JGZ medewerkers zijn misschien wel ruimhartig geweest, dat brengt hem tot de vraag of het wel verstandig is de uitvoering bij de JGZ neer te leggen.

Wethouder Verschuren: gezondheid en armoede van kinderen komen bij de JGZ samen. Kern van het voorstel was om die kinderen op te sporen die op andere manieren niet opgespoord kunnen werken. De vraag kan inderdaad gesteld worden of het niet breder moet zijn. Hij zal hier nog over nadenken; het moet niet weer een regeling van SOZAWE worden.

De heer Azghoughi, PvdA de JGZ medewerker kan signaleren, maar de uitvoering kan bij de SOZAWE komen te liggen.

Wethouder Verschuren: dan wordt het onnodig bureaucratisch.

De voorzitter concludeert dat er uiterlijk de vrijdag voor de raad een nieuw voorstel komt, waarin ingegaan wordt op het budget, de aspecten van het subsidieplafond en de uitvoerende organisatie.

Verslag raadscie. Werk en Inkomen 4 maart 2009

C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname.

Geen opmerkingen

C.2. Vaststelling verslag vergaderingen raadscommissie Werk en Inkomen d.d. 21 januari en 11 februari 2009.

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.20 uur

Agenda raadsce. Werk en Inkomen 4 maart 2009

RAADSCOMMISSIE WERK EN INKOMEN

Concept-agenda: W&I nr. 09/03
Datum: woensdag 4 maart 2009
Tijd: 20.00 – 22.30 uur
Plaats: Oude raadzaal
Voorzitter: Dhr. H.P. Klijnsma
Commissiegriffier: mw. Fimke Hijlkema ☎ 367 7689
E-mail: f.hijlkema@griffie.groningen.nl

A. ALGEMEEN DEEL

- A.1. Mededelingen voorzitter/portefeuillehouders
- A.2. Vaststelling agenda
- A.3. Lange-termijnagenda en lijst van moties en toezeggingen
- A.4. Conformstukken
Raadsvoorstel: Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008
- A.5. Rondvraag

B. INHOUDELIJK DEEL

- B.1. *Raadsvoorstel:* Huisvesting SOZAWE
- B.2. *Collegebrief* d.d. 30 januari 2009: Actieplan Starters 2009
- B.3. *Raadsvoorstel:* Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid

C. HUISHOUDELIJK DEEL

- C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname
- C.2. Vaststelling verslag vergaderingen raadscommissie Werk en Inkomen d.d. 21 januari en 11 februari 2009

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het *spreekrecht* bij de inhoudelijke agendapunten en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

RAADSVOORSTEL:

2008-2009

Ons kenmerk: RO 09.1792560

Registratienummer : GR 09.

Ingekomen op :

Onderwerp: Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

Groningen,

Aan de raad,

Inleiding.

In oktober 2006 hebben wij het voorontwerp-bestemmingsplan Hoendiep 2008 (toen nog Hoendiep 2006 geheten) vrijgegeven voor inspraak en vooroverleg. Tijdens de inspraakperiode van 2 tot en met 29 november 2006 zijn zeven schriftelijke inspraakreacties ingediend. Deze reacties zijn, voor zover wenselijk en noodzakelijk, verwerkt in het bestemmingsplan. Het verslag van deze voorbereidende fase is als hoofdstuk 7 in de bestemmingsplantoelichting opgenomen.

Vervolgens hebben wij het bestemmingsplan van 18 september tot en met 29 oktober 2008 ter inzage gelegd. U bent hiervan per brief (RO 08.1664133 van 12 september 2008) op de hoogte gesteld.

Onderstaand maken we ons voorstel inzake de ingekomen zienswijzen aan u bekend. De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- de fase waarin het bestemmingsplan momenteel verkeert;
- de ontvankelijkheidstoets;
- inhoudelijke beoordeling van de zienswijzen, voorzien van ons voorstel om de zienswijze al dan niet gegrond te verklaren;
- de wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen en de ambtshalve wijzigingen van het bestemmingsplan.

Bestemmingsplan.

Het ontwerp-bestemmingsplan heeft, zoals gezegd, voor een ieder ter inzage gelegen. Dit is gebeurd volgens artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Van deze terinzagelegging is op de wettelijk voorgeschreven wijze kennis gegeven in De Groninger Gezinsbode en de Staatscourant van 17 september 2008. In de kennisgeving is vermeld dat gedurende de termijn van terinzagelegging een ieder naar keuze schriftelijk of mondeling zijn zienswijze over het ontwerp naar voren kan brengen bij uw raad.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

2

Ontvankelijkheid zienswijzen.

Van de gelegenheid om zienswijzen naar voren te brengen is gebruik gemaakt door:

1. Bedrijvenvereniging Hoendiep.
2. ProRail.
3. O.K. Invest.
4. Overes Advocaten namens de heer J. Veenstra.
5. Overes Advocaten namens de heer H. Heerema.
6. Subway.
7. Wm Veenstra Holding BV.
8. AKD Prinsen Van Wijmen namens Tenstone BV.
9. P.J. Bode.
10. Lijnco Speciaaldruckerij.
11. Machinefabriek Poelstra bv
12. Plas & Bossinade namens Kruit & Kramer B.V. en K & K Vastgoed B.V.

De ingediende zienswijzen zijn getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (artikel 3:16 en 6:9) op ontvankelijkheid. Alle zienswijzen zijn vóór 30 oktober 2008 ontvangen en dus tijdig ingediend.

Inhoudelijke beoordeling zienswijzen.

Ad 1. Bedrijvenvereniging Hoendiep.

Aangegeven wordt dat de vraag van bedrijven om zich op het bedrijventerrein te vestigen afneemt, terwijl de vraag voor vestiging van (grootschalige) detailhandel juist toeneemt. Dit resulteert in leegstand en verpaupering. De bedrijvenvereniging ziet graag een uitbreiding van grootschalige detailhandelsmogelijkheden voor het hele plangebied, in plaats van de tweedeling in bedrijventerrein en meubelboulevard. Het bestemmingsplan houdt onvoldoende rekening met de leegstand en dreigende verdere verpaupering.

Reactie: In het bestemmingsplan is het gemeentelijk beleid vastgelegd aangaande de ruimtelijke spreiding van perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen (PDV en GDV). Centrale doelstelling van dit beleid is het versterken van de bestaande voorzieningenstructuur. Het beleid is onlangs aangevuld met de nota's *Terrein in bedrijf* en *Werk aan de winkel* die vanuit dezelfde centrale doelstelling tot stand zijn gekomen. De nota's hebben een inspraakprocedure doorlopen en zijn uiteindelijk door uw raad vastgesteld.

In de nota *Terrein in bedrijf* is een wijziging ten aanzien van kantoor-volumes op bedrijventerreinen doorgevoerd. Op het bedrijventerrein Hoendiep zijn nu, als gevolg van dit nieuwe beleid, kleinere zelfstandige kantoren en "kantoorachtige" bedrijven toegestaan, zoals beschreven in paragraaf 3.3 van de bestemmingsplantoelichting. Op het hele bedrijven-terrein zijn kleinschalige kantoren tot een oppervlakte van 500 m² toegestaan.

De nota *Werk aan de winkel* gaat uit van clustering van perifere detailhandel, waarbij gestreefd wordt naar thematisering. Aan het Sontplein is een uitbreiding van branches toegestaan in de vorm van auto/fiets en bruin- en witgoed. Hier zijn ook grootschalige detailhandelsvestigingen (additioneel aan de binnenstad) toegestaan met een bovenregionaal verzorgingsgebied.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

3

Ook mag op 10% van het verkoopvloeroppervlak een assortiment van branchevreemde producten gevoerd worden, met een maximum van 500 m² voor een perifere detailhandelsvestiging van 5.000 m² of groter. Hiermee worden mogelijkheden voor kleinschalige ontwikkelingen geboden die een aanvulling en verbreding kunnen betekenen van de meubelbranche. Naast deze wijzigingen als gevolg van nieuw beleid heeft er een her-oriëntatie op het bedrijventerrein Hoendiep plaatsgevonden. Dit is mede naar aanleiding van de inspraakreacties (zie paragraaf 7.1 van de plantoelichting). Dit heeft geresulteerd in een uitbreiding van het meubelboulevardgebied, meer mogelijkheden voor de functies sport en leisure en de mogelijkheid om de strook langs de Laan 1940-1945 om te vormen tot kantorenlocatie met kantoren tot maximaal 1.500 m² per kantoorgebouw. Ons inziens worden hiermee goede voorwaarden geboden voor verschillende typen bedrijvigheid om zich op het bedrijventerrein te vestigen. Samen met een goed beheer van particulier eigendom en openbaar gebied liggen er volop mogelijkheden het bedrijventerrein te ontwikkelen en op te waarderen. In het belang van een goede balans tussen het functioneren van de binnenstad en de PDV- en GDV-locaties achten wij een verdere uitbreiding van mogelijkheden voor PDV en GDV niet wenselijk op het bedrijventerrein Hoendiep.

De omschrijving van mogelijke detailhandel in landbouwwerktuigen en detailhandel in volumineuze goederen bevat een opsomming waaronder bijvoorbeeld detailhandel in landbouwwerktuigen en auto's die niet overeen komen met verder gemeentelijk beleid van bijvoorbeeld concentraties op de autoboulevards.

Reactie: Het fenomeen perifere detailhandel omvat ook auto's, landbouwwerktuigen en dergelijke. Het gaat om de verkoop van goederen die vanwege de omvang een groot verkoopoppervlak vragen. Hierin is geen onderscheid naar bepaalde typen goederen gemaakt. Bij de ontwikkeling van de autoboulevard heeft de clustering van autodealers, garagebedrijven en aanverwante bedrijvigheid overigens op vrijwillige basis plaatsgevonden. In het bestemmingsplan Hoendiep is de algemene regeling ten aanzien van perifere detailhandel opgenomen, mede omdat er reeds garagebedrijven op het terrein gevestigd zijn. Ons inziens is het bestemmingsplan hiermee niet in strijd met gemeentelijk beleid.

Verder wordt in het bestemmingsplan geen rekening gehouden met de recente ontwikkelingen rond het plangebied. Genoemd worden het vertrek van de Suiker Unie, nieuwe detailhandel aan de Peizerweg en de trend dat voor grotere detailhandel onvoldoende plaats is in het centrum. Dit leidt tot een vraag voor grotere detailhandel in het plangebied.

Reactie: In de in voorbereiding zijnde structuurvisie *Stad op Scherp* is aangegeven dat het terrein van de Suiker Unie de komende 15 jaren niet ontwikkeld zal worden. U heeft hiermee ingestemd. Wat betreft de relatie met de detailhandel aan de Peizerweg en de binnenstad kunnen we verwijzen we naar het beleid met betrekking tot de spreiding van

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

4

perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen in relatie tot een goed functionerend stadscentrum. In onze eerste reactie zijn we daarop ingegaan. De recente inrichting van het voormalig veilingterrein aan de Peizerweg met detailhandel (tuincentrum en bouwmarkt) vormt geen aanleiding dit beleid te herzien.

Voor de toevoeging ten opzichte van het voorontwerp-bestemmingsplan, wat betreft de mogelijkheden van kantoren langs de ringweg, is in het bestemmingsplan geen steun in het onderzoek te vinden dat hieraan ook daadwerkelijk behoefte blijkt.

Reactie: De behoefte aan kleinschalige kantoren blijkt uit het gemeentelijk beleid. Hiervan is in de toelichting (paragraaf 3.1) melding gemaakt. Voor de geschikte locaties worden vervolgens in bestemmingsplannen de voorwaarden geschapen. Dit is de reden dat de mogelijkheid om de strook langs de Laan 1940-1945 te transformeren tot een kantorenlocatie is opgenomen in het bestemmingsplan. Het betreft hier, zoals gezegd, een geboden mogelijkheid. De ondernemers die nu op deze locatie zijn gevestigd kunnen hun huidige bedrijfsvoering gewoon voortzetten. Middels particulier initiatief kunnen kantoren worden ontwikkeld.

In het bestemmingsplan is niets terug te vinden over het in opdracht van de bedrijvenvereniging uitgebrachte deskundigenrapport Toekomstvisie Hoendiep, september 2006 door de Rijksuniversiteit Groningen. Hierin werd geadviseerd de thema's "in en om het huis" en "sport en buitenleven" op het hele bedrijventerrein van toepassing te verklaren. Verzocht wordt het bestemmingsplan hier alsnog op aan te passen zodat het bedrijventerrein, middels particulier initiatief, goed te ontwikkelen is.

Reactie: Het rapport Toekomstvisie Hoendiep, opgesteld als afstudeerscriptie door een student van de Rijksuniversiteit is bij ons bekend. In het rapport zijn aanbevelingen opgenomen over de inrichting en branchering van de detailhandel op het bedrijventerrein. In onze eerste reactie op de zienswijze van de Bedrijvenvereniging geven we echter aan dat we willen vasthouden aan het gemeentelijk beleid, dat nu in het bestemmingsplan is vastgelegd. De "toekomstvisie" richt zich alleen op het Hoendiep terwijl het gemeentelijk beleid uitgaat van het goed functioneren van perifere en grootschalige detailhandel, in relatie tot het stadscentrum. De "toekomstvisie" heeft dit beleid niet als uitgangspunt genomen, waardoor de voorstellen niet geheel binnen het gemeentelijke beleid tot stand kunnen komen. Aanpassingen aan de gebouwen en de openbare ruimte kunnen echter grotendeels binnen het bestemmingsplan gerealiseerd worden. Het bestemmingsplan is flexibel opgezet met ruime bouwvlakken waarbinnen dergelijke ontwikkelingen passen. Verder zijn er mogelijkheden voor functieverruiming in het bestemmingsplan opgenomen. Deze zijn in onze voorgaande reacties en in de bestemmingsplantoelichting beschreven.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

5

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijzen van de Bedrijvenvereniging Hoendiep ongegrond te verklaren.

Ad 2. ProRail.

In paragraaf 4.1.2 van de bestemmingsplantoelichting wordt ten aanzien van spoorweg-lawaai gesproken over een binnenniveau van 33 dB. Verzocht wordt bekend te maken hoe het binnenniveau van 33 dB is vastgesteld, vergezeld van een afschrift van het onderzoek waarin de grondslag voor deze waarde is berekend.

Reactie: Voor het bestemmingsplan Hoendiep is geen geluidonderzoek verricht in kader van de Wet geluidhinder, omdat er geen geluidgevoelige bestemmingen aanwezig zijn en ook niet worden toegestaan. Het realiseren van kantoren in de toekomst op het industrieterrein vormt geen belemmering, omdat het geen geluidgevoelige bestemming is. In kader van het bouwbesluit dient het binnenniveau 40 dB te zijn bij kantoren. Hieraan zal bij een eventuele bouwaanvraag worden getoetst. In het bestemmings-plan wordt 33 dB genoemd: dit is niet correct en zal worden aangepast.

Verzocht wordt bij de ontwikkeling van veiligheidsbeleid voor vervoer van gevaarlijke stoffen rekening te houden met de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. De beschikbaarheid van het spoor voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, gebaseerd op het huidige en het toekomstig voorzienbaar vervoer, mag niet worden aangetast.

Reactie: Bij het opstellen van het externe veiligheidsbeleid zal rekening worden gehouden met de genoemde circulaire. Op basis van het voorliggende bestemmingsplan zal het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor niet worden aangetast.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijzen van ProRail ongegrond te verklaren, maar de toelichting wel aan te passen door de genoemde 33 dB te vervangen door 40 dB. Dit heeft geen consequenties voor de planologische mogelijkheden binnen het bestemmingsplan.

Ad 3. O.K. Invest.

O.K. Invest treedt op als beherend venoot namens eigenaar O.K. Allround Vastgoed VI C.V. van de percelen Energieweg 12 tot 14 te Groningen.

Gesteld wordt dat de gemeente tot taak heeft de uitbreiding van de meubelbranche te faciliteren ten behoeve van nieuwkomers en (her)ontwikkeling. De westzijde van de stad moet, evenals de GDV in de omgeving van het Sontplein, dé sterke locatie voor PDV worden, gericht op alles in en rond het huis en niet beperkt tot uitsluitend de meubelbranche.

Hiertoe wordt tevens verzocht de bestemmingsomschrijving van "detailhandel perifeer" zodanig te definiëren dat alles "om en in het huis" daar onder valt, dus niet alleen de meubelbranche. Dit biedt mogelijkheden tot verbetering van de aantrekkingskracht van het terrein. Toelichtende tekeningen zijn bijgevoegd.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

6

De eigendommen van O.K. Allround Vastgoed zijn in het bestemmingsplan in tweeën gesplitst door de bestemmingen tot meubelboulevard. O.K. Invest ziet kansen om de boulevard verder te ontwikkelen en een meer aantrekkelijk gezicht te geven. Verzocht wordt de hele zuidwesthoek van het bestemmingsplangebied te bestemmen tot PDV. In dit kader wordt nog gewezen op de oorsprong van de meubelboulevard aan de Energieweg met de vestiging van Boonstra Europameubel.

Reactie: Mede naar aanleiding van enkele inspraakreacties op het voorontwerp-bestemmingsplan heeft een heroriëntatie op het bedrijventerrein Hoendiep plaatsgevonden. Binnen de kaders, zoals in het door uw raad vastgestelde beleid neergelegd, is gezocht naar mogelijkheden om het bedrijventerrein en de meubelboulevard verder te ontwikkelen. Dit heeft geresulteerd in een vergroting van het gebied van de meubelboulevard en ook op het bedrijventerrein zijn meerdere functies mogelijk. Ten opzichte van het voorontwerp-bestemmingsplan zijn de ontwikkelmogelijkheden uitgebreid. Zie ook onze eerste reactie op de zienswijze van de Bedrijvenvereniging Hoendiep. Met betrekking tot de Energieweg 12 t/m 14 zijn wij echter van mening dat hier geen vergroting van het gebied, waar PDV is toegestaan, moet plaatsvinden. De grens van het PDV-gebied ligt op de Energieweg. Alleen de reeds bestaande perifere detailhandelsvestiging aan de zuidzijde van de Energieweg vormt hierop een uitzondering. Dit maakt een verdere uitbreiding aan de zuidzijde van de Energieweg nog niet wenselijk, zoals dat ook aan de noordzijde van de Protonstraat niet wenselijk wordt geacht.

Tot slot wordt verzocht in de visieontwikkeling voor het Suiker Unieterrein de PDV locaties mee te nemen en de beide meubelboulevards met elkaar te verbinden.

Reactie: Ook de Bedrijvenvereniging heeft een opmerking gemaakt aangaande het Suiker Unieterrein in relatie tot de meubelboulevards. Korthedshalve verwijzen we naar onze reactie op deze opmerking van de bedrijvenvereniging, waarin we aangeven op dit moment niet vooruit te willen lopen op de visievorming ten aanzien van het Suiker Unieterrein.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijzen van O.K. Invest ongegrond te verklaren.

Ad 4. Overes Advocaten namens de heer J. Veenstra.

Het perceel Atoomweg 9 heeft de algemene bestemming bedrijventerrein. De gebruiksmogelijkheden op het perceel zijn enigszins verruimd naar de mogelijkheden van kantoor; anderszins komen deze mogelijkheden niet overeen met het feitelijke gebruik. Het pand heeft meer dan 2.200 m² brutovloeroppervlak. Invulling met kantoor is hierdoor niet mogelijk. Door de beperkte gebruiksomscriptie is het moeilijk om huurders te vinden. Gezien het eerdere gebruik (dienstverlening) zou deze aanduiding op het perceel moeten liggen.

Verzocht wordt de gebruiksmogelijkheden van het hele bedrijventerrein te verruimen met bijvoorbeeld elektronica zaken (GDV) en horeca. Ook moet rekening worden gehouden met ontwikkelingen in de omgeving (Suiker Unie en de nieuwe detailhandel

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

7

aan de Peizerweg). Grotere detailhandel, waarvoor in het centrum te weinig plaats is, zou zich op het Hoendiep moeten kunnen vestigen.

Reactie: Het huidige gebruik van het perceel Atoomweg 9 past binnen de bestemming Bedrijventerrein. In deze bestemming is eveneens opgenomen dat op het bedrijventerrein kantoren met een maximale brutovloeroppervlak van 500 m² gevestigd mogen worden. Ook kantoorachtige bedrijven zijn toegestaan. Dit zijn bedrijven die voor 50% van het brutovloeroppervlak bestaan uit kantoorruimte ten dienste van het ter plaatse gevestigd bedrijf. Door gebruikmaking van de ontheffingsbevoegdheid kan dit worden opgerekt naar 70%. Daarnaast zijn sport- en recreatiebedrijven nu bij recht toegestaan op het bedrijventerrein. Hiermee zijn de gebruiksmogelijkheden aanzienlijk verruimd. Bovendien is in het bestemmingsplan een mogelijkheid opgenomen de strook langs de Laan 1940-1945 te transformeren naar een kantorenlocatie. Deze transformatie is bedoeld om ook de ruimtelijke kwaliteit van de strook op te kunnen waarden. De wijzigingsbevoegdheden om deze transformatie mogelijk te kunnen maken gaan daarom uit van herontwikkelen van de strook. Over het algemeen zal de transformatie niet binnen de bestaande bebouwing tot stand kunnen komen. Dit neemt niet weg dat het bestemmingsplan ruime mogelijkheden bevat om de kwaliteit van het betreffende perceel te behouden, dan wel te versterken. Met betrekking tot de opmerkingen over de verruiming van GDV en de ontwikkelingen op het Suiker Unierterrein verwijzen we kortheidshalve naar onze reactie op de zienswijzen van Bedrijvenvereniging Hoendiep. Ten aanzien van de functie horeca zijn in het bestemmingsplan de bestaande horecagelegenheden geregeld. Daarnaast is een ontheffingsbevoegdheid opgenomen om aan de detailhandel ondergeschikte horeca in de lichtste categorieën toe te staan. We zijn het met de indiener van de zienswijzen eens dat ook een zelfstandige horecavestiging een aanvulling van het aanbod op het bedrijventerrein en de meubelboulevard kan betekenen. Ook op bedrijventerreinen elders in de gemeente is dit toegestaan. Een zelfstandige horecavestiging moet ons inziens echter een bijdrage leveren aan zowel de ruimtelijke uitstraling van het terrein als aan het functioneren van de beide delen van het terrein aan weerszijden van de weg Hoendiep. Hiermee wordt bedoeld op het idee van pleinvorming ter plaatse van de weg Hoendiep met als doel het versterken van de relatie tussen de terreindelen ten noorden en ten zuiden van de weg Hoendiep, zoals in de plantoelichting beschreven.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijze van Overes Advocaten namens de heer J. Veenstra gegrond te verklaren voor wat betreft het aspect zelfstandige horeca. In het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, waarmee maximaal 2 zelfstandige horecavestigingen kunnen worden gerealiseerd nabij de weg Hoendiep.

Ad 5. Overes Advocaten namens de heer H. Heerema.

De heer Heerema is eigenaar van de percelen Atoomweg 6, Protonstraat 3/3a en Neutronstraat 5 en 8. Specifiek voor deze percelen, maar ook voor het gehele bedrijven-

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

8

terrein, wordt verzocht de bestemmingen te verruimen. Gezien het huidige gebruik en de toekomstige bruikbaarheid en verhuurbaarheid van de panden moet grootschalige detailhandel, dienstverlening en horeca mogelijk worden gemaakt. De huidige tweedeling in het bestemmingsplan werkt te knellend en houdt een goede ontwikkeling van het plangebied tegen.

Reactie: Zoals in eerdere reacties uiteengezet, is de bestemming Bedrijventerrein verruimd. Naast kleine zelfstandige kantoren zijn kantoorachtige bedrijven en de functies sport en recreatie toegevoegd aan de bestemmings-omschrijving. Deze verruiming past binnen het gemeentelijk beleid aangaande het functioneren van bedrijventerreinen en detailhandel in relatie tot de binnenstad. Grootschalige detailhandel en horeca passen hier niet in. Neutronstraat 5 en 8 en Protonstraat 3/3a vallen in de bedrijfsbestemming. Ons inziens liggen er binnen deze bestemming voldoende mogelijkheden voor ontwikkeling en kwaliteitsverbetering aan panden en openbare ruimte. Ons standpunt ten aanzien van zelfstandige horeca op de meubelboulevard is in de vorige reactie verwoord.

Atoomweg 6 valt in het deel van het bedrijventerrein dat nu tot de meubelboulevard wordt gerekend. In het voorontwerp-bestemmingsplan was dit nog niet het geval. De gebruiksmogelijkheden van Atoomweg 6 zijn dus nog verder verruimd dan op de hiervoor genoemde percelen. Ons inziens liggen hier nu voldoende ontwikkelmogelijkheden.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijzen van Overes Advocaten namens de heer H. Heerema ongegrond te verklaren.

Ad 6. Subway.

Subway is voornemens een horecavestiging op het bedrijventerrein Hoendiep te realiseren. Hiervoor heeft men twee locaties op het oog: Atoomweg 9 en Protonstraat 12-e. Het restaurant valt in de lichtste horecacategorie. Verzocht wordt deze vorm van horeca op de genoemde percelen mogelijk te maken in het bestemmingsplan.

Reactie: Ons standpunt ten aanzien van zelfstandige horecavestigingen is in onze reactie op de zienswijze namens de heer Veenstra verwoord. Kortheidshalve verwijzen we daar naar. Dit standpunt impliceert dat de door Subway beoogde locaties niet in aanmerking zullen komen voor de functie horeca. Alleen op het centrale deel van de meubelboulevard kunnen door middel van een wijzigingsbevoegdheid maximaal 2 horecavestigingen gerealiseerd worden.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijze van Subway ongegrond te verklaren.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

9

Ad 7. Wm Veenstra Holding BV.

Het bezwaar richt zich tegen de algemene bedrijvenbestemming op het perceel Protonstraat 16. Deze beperkte bestemming heeft leegstand tot gevolg. Wel is er een serieuze gegadigde voor een congrescentrum. Verzocht wordt dienstverlening mogelijk te maken zodat het congrescentrum zich kan vestigen op het betreffende perceel.

Reactie: Bij de heroverweging van de planologische mogelijkheden op het bedrijventerrein, die naar aanleiding van de inspraakreacties heeft plaatsgevonden, is naar voren gekomen dat de functies sport en recreatie op het bedrijventerrein thuishoren. Dit is vanwege het gemengde karakter van het bedrijventerrein dat in de loop der jaren is ontstaan. Hoewel een congrescentrum een voorziening is die eigenlijk meer op een kantorenlocatie en/of bij openbaar vervoersassen gepland zou moeten worden, zijn we van mening dat ook een dergelijke voorziening op dit bedrijventerrein kan worden toegestaan. Op basis van de gemeentelijke Parkeernota wordt bij congrescentra een parkeernorm van 7,5 parkeerplaats per 100 m² brutovloeroppervlak gerekend. Op de betreffende locatie kan hier niet aan worden voldaan. Op de betreffende locatie wordt een congrescentrum daarom niet opgenomen in het bestemmingsplan.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijze van Wm Veenstra Holding BV ongegrond te verklaren.

Ad 8. AKD Prinsen Van Wijmen namens Tenstone BV.

Op het perceel Protonstraat 6 is een bouwmarkt, een fitnessaccommodatie en een biljartsociëteit gevestigd. De twee laatstgenoemde functies vallen onder de in de bestemmingsomschrijving onder h genoemde sport en recreatie. Uit de passage op pagina 24 van de toelichting blijkt dat het hele bedrijventerrein voor deze functies gebruikt mag worden. Verzocht wordt hierover duidelijkheid te verschaffen.

Reactie: In de bestemmingsomschrijving (artikel 5.1) zijn de functies opgenomen die bij recht mogelijk zijn op het bedrijventerrein. Onder h zijn de functies sport en recreatie genoemd. De constatering dat deze functies op het hele bedrijventerrein zijn toegestaan, is correct.

Op grond van het bestemmingsplan geldt dat de bouwmarkt aan de Protonstraat 6 niet groter mag zijn dan 1.000 m². Dit zou met zich meebrengen dat de huidige exploitatie, die sinds 1994 ter plaatse wordt gevoerd, strijdig is met het nieuwe bestemmingsplan. Verzocht wordt het plan in overeenstemming te brengen met de feitelijke situatie.

Reactie: In de begripsomschrijving van bouwmarkt (artikel 1.14) is aangegeven dat het verkoopvloeroppervlak minimaal 1.000 m² moet bedragen. Groter mag dus wel. De gedachte hierachter is dat kleinere vormen van dergelijke detailhandel niet per definitie een volumineus assortiment voeren en daarom ook niet op een bedrijventerrein thuishoren.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

10

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijze van AKD Prinsen Van Wijmen namens Tenstone BV ongegrond te verklaren.

Ad 9. P.J. Bode.

De heer Bode verzoekt een snackkiosk te mogen bouwen aan de Diamantlaan, ter plaatse van de huidige standplaats van de snackwagen, zodat de klant wat meer service en comfort kan worden geboden. Verzocht wordt hieraan medewerking te verlenen.

Reactie: De snackwagen van de heer Bode is in het bestemmingsplan door middel van een aanduiding binnen de bestemming Verkeer geregeld. De bestemming regelt primair de wegen en het begeleidend groen. Het groen langs de Diamantlaan maakt deel uit van de basisgroenstructuur. Hierbinnen achten wij het oprichten van gebouwen niet wenselijk. Dit is ook de reden dat het verzoek om ter plaatse van de snackwagen een kiosk te mogen realiseren destijds is afgewezen. We blijven bij dit besluit en oordelen ook nu dat bebouwing op de betreffende plaats niet wordt toegestaan. Voor het toestaan van horeca op het bedrijventerrein in het algemeen verwijzen we naar onze reactie op de zienswijze van Overes Advocaten namens de heer Veenstra, onder ad 4.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijze van de heer P.J. Bode ongegrond te verklaren.

Ad 10. Lijnco Speciaaldrukkerij.

Een gedeelte van de Lijncogebouwen aan de Neutronstraat 2 wordt al geruime tijd gebruikt als kantoorruimte en of dienstverlening mede ten behoeve van derden. Dit ligt in het verlengde van het kantoorgebruik van de drukkerij aan de Atoomweg 10. Het ontwerp-bestemmingsplan is hiermee niet geheel conform het bestaande gebruik. Verzocht wordt de locatie Neutronstraat 2 en Atoomweg 10 naast bedrijventerrein aan te merken als dienstverlening en kantoor.

De locatie Atoomweg 19 wordt aangemerkt als SK-1. Deze ruimte wordt feitelijk gebruikt voor productie- en magazijnfunctie voor Lijnco. Voor deze locatie geldt dus ook BT (bedrijventerrein).

Verzocht wordt het bestemmingsplan aan te passen aan de gemaakte opmerkingen.

Reactie: Binnen de bestemming Bedrijventerrein zijn bij recht (zelfstandige) kantoren tot een brutovloeroppervlakte van 500 m² toegestaan. Het kantoor aan de Atoomweg 10 heeft een grotere oppervlakte, maar is hier wel passend omdat het in feite een bedrijfs onderdeel van Lijnco betreft. Voor de Neutronstraat 2 ligt dit anders. Uiteraard geldt hier ook de algemene bedrijfsbestemming, waarbinnen "kantoorachtige bedrijven" en/of 500 m² zelfstandig kantoor voor mag komen (op het begrip kantoorachtig gaan we in onze reactie op de zienswijze van de Bedrijvenvereniging Hoendiep in). Het feitelijke gebruik van het perceel past hier binnen. Ons inziens is er geen reden de gebruiksmogelijkheden ten opzichte van de rest van het bedrijventerrein hier te verruimen.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

11

Het begrip kantoor is in artikel 1 van de bij het bestemmingsplan behorende regels opgenomen. Zakelijke dienstverlening, al dan niet met een publieks-gerichte baliefunctie, valt hierbinnen. Ons inziens is het feitelijk gebruik van de gebouwen op de juiste wijze bestemd.

Op de Atoomweg 19 is naast de algemene bedrijfsbestemming tevens de ontheffingsbevoegdheid sk-1 opgenomen (in het ontwerpbestemmingsplan is dit inmiddels een wijzigingsbevoegdheid geworden, maar met dezelfde strekking).

In de toelichting bij het bestemmingsplan is beschreven dat hiermee de mogelijkheid wordt geboden de strook langs de Laan 1940-1945 (ringweg) door middel van nieuwbouw te transformeren naar een kantorenlocatie. Voor de eventuele kantoren is de maximale omvang vastgelegd. Het feit dat het hier een wijzigingsbevoegdheid betreft geeft aan dat er geen plicht bestaat om ter plaatse kantoren te realiseren; de mogelijkheid wordt slechts geboden. De huidige bedrijfsvoering kan zonder meer worden voortgezet.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijze van Lijnco Speciaaldrukkerij ongegrond te verklaren.

Ad 11. Machinefabriek Poelstra bv.

De heer Poelstra reageert op de mogelijkheden voor de ontwikkeling van kantoren in de strook tussen de Atoomweg en de ringweg. In het bestemmingsplan zal rekening gehouden moeten worden met de aanwezige kleinschalige productiebedrijven.

De transformatie tot kantoren kan leiden tot beperkingen in groei en uitbreidingsmogelijkheden van de machinefabriek. Gewezen wordt op de huidige geluids- en milieunormen en aanwezige ruimte op het perceel. Er liggen wat dat betreft mogelijkheden voor uitbreiding en daarmee een langdurig verblijf op de Atoomweg. Onduidelijk is wat de consequenties zijn van het toestaan van kantoren voor Machinefabriek Poelstra in de toekomst.

Reactie: De opmerking van Machinefabriek Poelstra sluit aan bij de zienswijze van Lijnco ad 10. In de reactie hierop geven we aan dat de huidige bedrijfsvoering en alle eventuele uitbreidingsmogelijkheden die er liggen, zonder meer voortgezet kunnen worden. Ook in de huidige milieuruimte treden geen wijzigingen op. De wijzigingsbevoegdheid om het gebied langs de ringweg te transformeren naar kantoren bevat geen plicht om de kantoren te realiseren, maar slechts een planologische mogelijkheid.

In het bestemmingsplan is geen duidelijke visie te vinden op het parkeerbeleid en bereikbaarheid van de bedrijven aan de Atoomweg. In de huidige situatie ontstaan regelmatig problemen bij het laden en lossen door geparkeerde auto's, met name door langparkeerders.

Reactie: Een bestemmingsplan regelt de functies en geeft de maximale omvang en maatvoering van de bijbehorende bebouwing. Het oplossen van parkeerproblemen kan niet door middel van een bestemmingsplan bereikt worden. Hier zijn andere kanalen voor, zoals bijvoorbeeld parkeerverboden of de

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

12

aanleg van parkeerstroken langs wegen. Deze zouden binnen de bestemming Verkeer gerealiseerd kunnen worden.

Bij eventuele nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de hiervoor beschreven transformatie naar een kantorenlocatie, is het realiseren van voldoende parkeergelegenheid een belangrijke factor. Het vastgestelde parkeerbeleid wordt gehanteerd bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid om de kantoren mogelijk te maken.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijze van Machinefabriek Poelstra bv ongegrond te verklaren.

Ad 12. Plas & Bossinade namens Kruit & Kramer B.V. en K & K Vastgoed B.V.

(1) Door het invoeren van thema's als "woonmall", "woonwarenhuis" en/of "in en om het huis" in het bestemmingsplan kan de bedrijfseconomische activiteit ook in de toekomst voldoende kansen worden geboden. Bij een te rigide opvatting van wat grootschalige detailhandel mag impliceren, wordt onnodig de rem gezet op redelijke ontwikkelingen in de branche. In het bestemmingsplan is dat het geval.

Reactie: In onze eerste reactie op de zienswijze van de Bedrijvenvereniging Hoendiep gaan we in op het beleid aangaande perifere en grootschalige detailhandel in relatie tot een goed functionerend stadscentrum. Een uitvloeisel van dit beleid is dat de omgeving Sontplein voor GDV is aangewezen en dat o.a. het Hoendiep in aanmerking komt voor PDV. Het bestemmingsplan maakt, conform de nota *Werk aan de Winkel*, mogelijk om op een deel van het verkoopvloeroppervlak (10% met een maximum van 500 m²) een branchevreemd assortiment te voeren. Hiermee worden mogelijkheden voor kleinschalige ontwikkelingen geboden die een aanvulling en verbreding kunnen betekenen van de meubelbranche. Overige zelfstandige en kleinschalige detailhandel hoort in het stadcentrum of de wijk- en buurtwinkelcentra thuis. Ons inziens is er op dit moment geen aanleiding dit beleid te wijzigen. Bovendien heeft er, mede naar aanleiding van een aantal inspraakreacties op het voorontwerpbestemmingsplan, een heroverweging plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot het oprekken van de planologische mogelijkheden op het bedrijventerrein (zie ook onze reactie op de zienswijze van de bedrijvenvereniging ad 1).

(2) Het bestemmingsplan houdt onvoldoende rekening met de ontwikkelingen in de omgeving van het plangebied (Suiker Unie, Peizerweg). In dit kader wordt gewezen op de zienswijze van de Bedrijvenvereniging Hoendiep waar men zich volledig in kan vinden.

Reactie: Korthedshalve willen we op deze plaats verwijzen naar onze reactie aangaande dit onderwerp op de zienswijze van de Bedrijvenvereniging Hoendiep ad 1.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

13

(3) Opgemerkt wordt dat "Hoendiep/Peizerweg" één gebied vormt, waarin verschil van behandeling tussen ondernemers in het ene dan wel in het andere gebied niet mag plaatsvinden. In dit verband wordt gewezen op de rapportage Toekomstvisie Hoendiep, september 2006 van de Rijksuniversiteit Groningen.

Reactie: Voor beide bedrijventerreinen en meubelboulevards gaan identieke regelingen gelden, met hooguit enkele accentverschillen, ingegeven door de ruimtelijke kenmerken van de terreinen. Voor beide gebieden zijn momenteel bestemmingsplannen in voorbereiding. Dit neemt niet weg dat zich in de loop der jaren, al dan niet legaal, andersoortige bedrijven en/of detailhandel op de terreinen hebben gevestigd, waardoor er ogenschijnlijk sprake is van verschillende regimes. Voor uitzonderingssituaties bevatten de bestemmingsplannen ontheffingen of wijzigingsbevoegdheden. Een voorbeeld hiervan is de planologische mogelijkheid om kantoren toe te staan in de strook langs de Laan 1940-1945.
Op de Toekomstvisie Hoendiep zijn we ingegaan in onze reactie op de zienswijze van de Bedrijvenvereniging Hoendiep ad 1.

(4, 5, 13) Gewezen wordt op een tweetal brieven die als reactie op de nota Werk aan de Winkel (maart 2007) zijn binnengekomen. De inhoud van deze brieven wordt als herhaald beschouwd. Het bestemmingsplan gaat, conform de nota, uit van sturing, clustering en thematisering. In de praktijk resulteert dit in insnoering van de als meubelboulevard opgezette bedrijvigheid aan het Hoendiep. Zoals ook in één van de brieven aangegeven, is het begrip meubelboulevard feitelijk reeds verouderd. Dit blijkt ook uit het aangehaalde rapport van BRO (2007). Het plan dient breder te worden opgevat en opgezet, zoals met de thematisering "in en om de woning" duidelijk is aangegeven.
Verder blijven de bezwaren ten aanzien van de ongunstige verschillen met het Sontplein gehandhaafd.

Reactie: De inspraakbrieven op de nota Werk aan de Winkel zijn in dat kader behandeld, van een gemeentelijk standpunt voorzien en voor zover noodzakelijk en wenselijk in de nota verwerkt.
In het bestemmingsplan is, zoals terecht wordt opgemerkt, dit beleid vastgelegd. Het doorvoeren van de genoemde thema's zou betekenen dat we het beleid dat momenteel gevoerd wordt, loslaten en ook vormen van detailhandel, die op basis van ons beleid in de binnenstad of in de wijk- en buurtwinkelcentra thuishoren, toestaan op het bedrijventerrein. Zoals eerder in deze notitie aangegeven vormt het nieuwe bestemmingsplan voor het bedrijventerrein, inclusief meubelboulevard Hoendiep, geen aanleiding dit beleid te wijzigen. Dit is onderbouwd met het rapport van BRO waarin is geconstateerd dat de detailhandel in de woonbranche in voldoende mate is vertegenwoordigd in de stad.

(6) Verzocht wordt voor Kruit & Kramer op te nemen dat het om een woonwarenhuis gaat.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

14

Reactie: In onze voorgaande reactie hebben we voor het bedrijventerrein en de meubelboulevard als geheel aangegeven dat we niet bereid zijn af te wijken van het door ons vastgelegde beleid. Ook voor individuele bedrijven en panden houden we vast aan dit beleid.

(7) In paragraaf 2.2.1 wordt gesproken over parkeren aan weerszijden van de weg. Naar het oordeel van de indiener van de zienswijze moet er, in elk geval aan de Protonstraat, sprake zijn van eenzijdig parkeren in verband met de verkeersveiligheid.

Reactie: Zoals eerder aangegeven (zie onze reactie ad 11) kan het oplossen van parkeerproblemen niet door middel van een bestemmingsplan bereikt worden. Hier zijn andere kanalen voor, zoals bijvoorbeeld parkeerverboden of de aanleg van parkeerstroken langs wegen. Binnen de bestemming Verkeer kunnen deze maatregelen gestalte krijgen.

(8) In paragraaf 2.4.1 wordt gesproken over wonen en meubelwinkel, termen die zich moeilijk laten verenigen met het "woonwarenhuis". De horecavoorziening in Kruit & Kramer is niet uitsluitend toegankelijk via de winkelruimte.

Reactie: Zoals eerder opgemerkt zou het invoeren van het begrip woonwarenhuis impliceren dat we het vastgestelde beleid met betrekking tot PDV en GDV, in relatie tot het functioneren van de binnenstad, loslaten. Dat is ons inziens ongewenst.
Ten aanzien van de horeca binnen Kruit & Kramer is in het bestemmingsplan opgenomen dat het om een niet zelfstandige vorm van horeca dient te gaan, oftewel de horecafunctie is ondergeschikt aan de detailhandelsfunctie en primair bedoeld voor de klanten van Kruit & Kramer. Het bestemmingsplan gaat niet over de wijze waarop de entree van de ondersteunende horeca is gesitueerd.

(9) In paragraaf 3.1 is sprake van een eerste aanzet om te komen tot een binnengebied waar kleinschalige functies een plaats kunnen krijgen. De indieners van de zienswijze zien hier mogelijkheden het thema "in en om het huis" verder gestalte te geven. Kleinschalige aanvullende functies moeten eveneens in het woonwarenhuis (in kleine units) gerealiseerd kunnen worden.

Reactie: Met de inrichting van het binnenterrein wordt een kwaliteitsverbetering van de meubelboulevard beoogd en ontstaan mogelijkheden de beide delen van het terrein aan weerszijden van het Hoendiep beter bij elkaar te betrekken. In het centrale deel van de meubelboulevard zijn door middel van wijzigingsbevoegdheden alternatieve functies, waaronder horeca toegestaan. Onder ad 4 gaan we hier op in.
Binnen de vestiging van Kruit & Kramer is het mogelijk om op 10% van het verkoopvloeroppervlak een branchevreemd en kleinschalig assortiment te voeren. Een woonwarenhuis met kleine units waarin detailhandel anders dan PDV en de meubelbranche zou zijn toegestaan, strookt niet met het geldend beleid met betrekking tot PDV en GDV. Dit is nadrukkelijk niet de bedoeling.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

15

(10, 15) In artikel 5.1 sub c sub 9 is ten aanzien van de verkoop van branchevreemde producten aangegeven: een onzelfstandig onderdeel van een ter plaatse gevestigd detailhandelsbedrijf. Dit laat zich moeilijk rijmen met de shop-in-de-shop-formule waaraan behoefte bestaat, zulks in weerwil van de nota Werk aan de Winkel. De bezwaren tegen deze nota blijven gehandhaafd.

Reactie: Zoals eerder opgemerkt zou het invoeren van de formule shop-in-de-shop impliceren dat we het vastgestelde beleid met betrekking tot PDV en GDV, in relatie tot het functioneren van de binnenstad, loslaten. Dat is ons inziens ongewenst.

(11, 12, 14) In paragraaf 5.3 onder artikel 1 en 5 ziet de indiener van de zienswijze graag de introductie van de begrippen "in en om het huis", "woonwarenhuis" en "woonmall Groningen" in plaats van het begrip "inrichting van een woning". Het begrip in artikel 1, lid 1.36 moet hierop worden aangepast. Ook de oppervlaktebeperking van 1.000 m² is te beperkend. Dit geldt voor het gehele terrein van de "meubelboulevard Groningen" aan Hoendiep en Peizerweg.

Reactie: Ook de introductie van de bovengenoemde begrippen zou impliceren dat we het vastgestelde beleid met betrekking tot PDV en GDV, in relatie tot het functioneren van de binnenstad, loslaten. Dat is ons inziens ongewenst. Binnen dit beleid wordt de mogelijkheid geboden om op 10% van het verkoopvloeroppervlak een branchevreemd assortiment te voeren, waarmee voor dat deel inhoud kan worden gegeven aan het thema "in en om het huis". Aan het beleid vasthouden houdt tevens in dat de oppervlaktemaat van 1.000 m² gehandhaafd blijft. Detailhandel met een kleinere omvang hoeft ons inziens niet op een meubelboulevard gevestigd te zijn, maar hoort in het stadscentrum of in de buurt- en wijkwinkelcentra thuis.

(13, 16) In hoofdstuk 7 is de gemeentelijke reactie op de inspraakreactie van K & K Vastgoed weergegeven. Indiener van de zienswijze houdt vast aan de inspraakreactie. In de huidige tijd van leisure-winkelen zou de horecafunctie nevensgeschikt moeten zijn aan de detailhandelsfunctie in plaats van ondergeschikt. De opmerking dat het bestemmingsplan voldoende mogelijkheden biedt voor verdere thematisering en kwalitatieve opwaardering verdraagt zich niet met de inzichten van appellants die het begrip "woonwarenhuis" liever ziet ingevoerd. Er wordt op meer planologische medewerking gerekend; het plan is te conserverend. De verdere vormgeving en uitbouw van de wijze waarop Kruit & Kramer zich promoot en presenteert (de mooiste woonmall van Groningen) wordt met dit plan onvoldoende ondersteund.

Reactie: Aan de ingediende inspraakreactie is, wat betreft de situering van de horecafunctie, tegemoetgekomen. De aanvankelijke regeling, dat de ondersteunende horeca op de verdieping gevestigd moet zijn, is losgelaten. De omvang van de horeca en de detailhandelsfunctie zijn nu aan elkaar gekoppeld (maximaal 10% van het verkoopvloeroppervlak); de situering is vrij. Dit impliceert dat we vasthouden aan de ondergeschiktheid van de horecafunctie aan de detailhandelsfunctie. Op de invoering van het begrip "woonwarenhuis" zijn we in onze vorige reactie ingegaan.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

16

(16) Ten aanzien van de overgangsbepalingen uit artikel 10.2, sub 4 wordt opgemerkt dat het de gemeente Groningen er toch niet om begonnen zal zijn om de ter plaatse reeds jarenlang aanwezige feitelijke situatie zodanig weg te bestemmen, dat daarvoor eigenlijk geen plaats meer zou zijn.

Reactie: Het bestemmingsplan is voornamelijk conserverend van aard en biedt ten aanzien van de meubelboulevard, de kantoorfunctie en kantoorachtige bedrijven enkele ontwikkelmogelijkheden. Het plan heeft nadrukkelijk niet tot doel de reeds bestaande, maar niet legale, situaties te legaliseren.

Voorstel: Op grond van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor de zienswijze van Plas & Bossinade ongegrond te verklaren.

Samenvatting van de wijzigingen.

Wijziging als gevolg van zienswijze.

Mede naar aanleiding van de zienswijze van Overes Advocaten namens de heer J. Veenstra wordt in een deel van de meubelboulevard zelfstandige horeca toegestaan. Deze functie kan gerealiseerd worden door gebruikmaking van de nu opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor functieverruiming (maximaal 2 kantoren en maximaal 2 horecavestigingen) ten behoeve van een centraal plein en versterking van de relatie tussen de beide delen van de meubelboulevard aan weerszijden van de weg Hoendiep. Voor de kantoren wordt de maximale maat van 1.500 m² bvo en een maximale hoogte van 27 meter aangehouden. Aan weerszijden van de weg Hoendiep mag 1 kantoorgebouw.

Andere wijzigingen.

In het deel van het bedrijventerrein dat als meubelboulevard is aangewezen, wordt in het bestemmingsplan het vestigen van kinderopvang mogelijk gemaakt. Dit is vanwege de gebleken behoefte.

De in het ontwerp-bestemmingsplan opgenomen ontheffingen om kantoren mogelijk te maken in de strook langs de Laan 1940-1945 worden omgezet naar wijzigingsbevoegdheden die inhoudelijk dezelfde strekking hebben. Dit is vanwege het feit dat de ontwikkelingen die door middel van ontheffingen mogelijk worden gemaakt van een exploitatieplan zouden moeten worden voorzien. In dit stadium is dat niet mogelijk.

In het plangebied wordt dienstverlening ten behoeve van persoonlijke verzorging toegestaan vanwege de hieraan gebleken behoefte.

In de bestemmingsomschrijving van de bestemming Verkeer wordt "additionele voorzieningen" toegevoegd. In het ontwerp-bestemmingsplan was dit abusievelijk niet opgenomen.

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan Hoendiep 2008

17

Voorstel.

Gelet op het vorenstaande en onder overlegging van de bijbehorende stukken, stellen wij u voor te besluiten:

- I. de zienswijzen van Bedrijvenvereniging Hoendiep, ProRail, O.K. Invest, Overes Advocaten, namens de heer H. Heerema, Overes Advocaten, namens de heer J. Veenstra (met uitzondering van het aspect horeca), H. Heerema Subway, Wm Veenstra Holding BV, AKD Prinsen Van Wijmen, namens Tenstone BV, P.J. Bode, Lijnco Speciaaldrukkerij, Machinefabriek Poelstra bv en Plas & Bossinade, namens Kruit & Kramer B.V. en K & K Vastgoed B.V. niet over te nemen;
- II. het bestemmingsplan Hoendiep 2008 vast te stellen en daarbij de volgende wijzigingen ten opzichte van het ontwerp, zoals dat ter inzage heeft gelegen, aan te brengen:
 - a. een wijzigingsbevoegdheid opnemen voor functieverruiming (maximaal 2 kantoren en maximaal 2 horecavestigingen) t.b.v. een centraal plein en versterking van de relatie tussen de beide delen van de meubelboulevard aan weerszijden van de weg Hoendiep. Voor de kantoren wordt de maximale maat van 1.500 m² bvo en een maximale hoogte van 27 meter aangehouden. Aan weerszijden van de weg Hoendiep mag 1 kantoorgebouw;
 - b. in het deel van het bedrijventerrein dat als meubelboulevard is aangewezen wordt in het bestemmingsplan het vestigen van kinderopvang mogelijk gemaakt;
 - c. de in het ontwerp-bestemmingsplan opgenomen ontheffingen om kantoren mogelijk te maken in de strook langs de Laan 1940-1945 worden omgezet naar wijzigingsbevoegdheden die inhoudelijk dezelfde strekking hebben;
 - d. in het plangebied wordt dienstverlening ten behoeve van persoonlijke verzorging toegestaan vanwege de hieraan gebleken behoefte;
 - e. in de bestemmingsomschrijving van de bestemming Verkeer wordt "additionele voorzieningen" toegevoegd.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Jacq. Wallage.

H.P. Bakker.

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

RAADSVOORSTEL:

2008-2009

Ons kenmerk: SZ.09.1811490

Registratienummer : GR.09.

Ingekomen op :

Onderwerp: Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

Groningen,

Aan de raad,

Inleiding en samenvatting

Onze ambitie is de dienst Sociale Zaken en Werk dé publieke dienstverlener te laten zijn op het gebied van werk, inburgering, zorg en inkomen in de gemeente Groningen. Om deze ambitie te realiseren wil SOZAWE een open en klantgerichte organisatie zijn waar klanten graag komen en goed geholpen worden, en waar medewerkers met plezier werken.

Om de integrale dienstverlening aan onze klanten (werkzoekenden én werkgevers) te verbeteren en te verbreden is ruimte nodig. De huidige centrale locatie van de dienst SOZAWE aan de Eendrachtskade in Groningen is ongeschikt¹ om de dienstverlening aan klanten van het Werkplein - een samenwerkingsverband tussen UWV-WERKbedrijf² en de dienst SOZAWE - op adequate wijze uit te voeren.

Aansluiten bij ontwikkelingen

Bij het zoeken naar een locatie voor nieuwe huisvesting is ons college uitgegaan van een verdere verbetering en verbreding van de gezamenlijke dienstverlening door SOZAWE en haar ketenpartners aan onze klanten. Deze ambitie is niet alleen een keuze van ons college, maar ook een noodzaak gezien de ontwikkelingen om ons heen. Wat we op ons af zien komen, is een verdere decentralisatie van taken door het Rijk in de richting van gemeenten, een nauwere samenwerking tussen de ketenpartners met daarbij een sterkere regierol voor de gemeenten en een toenemende vraag van omliggende gemeenten aan de gemeente Groningen om taken voor hen uit te voeren.

Nieuwe huisvesting ondersteunt de kwaliteit van dienstverlening

Naast de ontwikkelingen in de sociale zekerheid en de arbeidsbemiddeling hebben ook de ontwikkelingen in de economische conjunctuur grote invloed op de omvang en aard

¹ De beperkingen van de huidige locatie en de slechte staat van het gebouw en installaties zijn in eerdere rapporten en nota's uitvoerig beschreven.

² Per 1 januari 2009 is de Centrale Organisatie Werk en Inkomen (CWI) gefuseerd met het UWV. Het voormalige CWI gaat verder onder de naam UWV-WERKbedrijf.

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

2

van de taken van het Werkplein. Het is daarom noodzakelijk dat de toekomstige huisvesting 'meebeweegt' met de functies die in het nieuwe gebouw worden uitgevoerd. Het gebouw zelf dient er toe bij te dragen dat mensen zich welkom voelen en waar ze zonder gêne hun vragen kunnen stellen. Onze klanten kunnen in de toekomst op een 'Marktplaats'³ snel(ler) in contact komen met medewerkers van bijvoorbeeld onderwijsinstellingen, uitzendbureaus, re-integratiebedrijven, hulpverlenings-instellingen en de belastingdienst. Vanwege het verwachte bezoekersaantal van circa 1.000 bezoekers per dag en de eisen die de ketenpartners aan ons stellen, dient een dergelijke integrale dienstverlening op de begane grond gesitueerd te zijn.

Het nieuwe gebouw dient in een veilige omgeving te staan, waarin de dynamiek van de samenleving zowel buiten als binnen voelbaar is; veel mensen, verkeer, winkels en mogelijkheden voor andersoortige activiteiten. Het gebouw moet goed bereikbaar zijn met de fiets en het openbaar vervoer en beschikken over voldoende parkeerruimte voor bezoekers en medewerkers.

Ruimtelijke en functionele uitgangspunten

Op 13 mei 2008 heeft ons college onderstaande ruimtelijke en functionele uitgangspunten vastgesteld:

- een open, uitnodigend gebouw, waar burgers terecht kunnen met al hun vragen over werk, inburgering, zorg en welzijn, inkomen en onderwijs;
- een laagdrempelige voorziening voor adequate dienstverlening aan burgers;
- een ontmoetingsplaats, bruisend en geschikt voor activiteiten;
- een prettige, inspirerende en veilige werkomgeving voor klanten en medewerkers van meerdere organisaties;
- een sober en doelmatig gebouw;
- een duurzaam en CO₂-neutraal gebouw.

Vorig jaar hebben wij antwoord gegeven op uw vragen over de grootte van het gebouw, de ligging en de bereikbaarheid daarvan en het concept Programma van Eisen. Vooral de locatie van de nieuwe huisvesting van de dienst SOZAWE was daarbij voor uw raad van groot belang.

De expertmeeting op 29 januari 2009 gaf in zoverre duidelijkheid dat de eigenaar aangaf het pand aan de Eendrachtskade niet te willen verkopen maar alleen ten behoeve van verhuur te willen renoveren.

Door de intensieve discussie over de locatie is de gebruikelijke volgorde in de voorbereiding van een dergelijk project enigszins op de achtergrond geraakt. Die lijn pakken we nu weer op.

Het Programma van Eisen is samen met de ketenpartners opgesteld. De selectieprocedure voor de ontwerpende partijen is gestart en wordt begin oktober 2009 afgerond. Daarna gaan we aan de slag met het maken van het structuurontwerp, ook wel schetsontwerp genoemd.

Bij die concretisering werken we ook de punten uit die uw raad in de gevoerde discussies heeft genoemd:

³ De naam 'Marktplaats' is nog een werktitel.

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

3

- de footprint van het gebouw; wat dient buiten de Marktplaats nog meer op de begane grond gesitueerd te zijn;
- de sportfaciliteit; zowel qua kosten als qua alternatieven in de directe omgeving;
- de omvang van de restaurantvoorziening en vergaderfaciliteiten;
- het vanuit kostenoverwegingen bekeken optimum tussen bruto en netto m2;
- de omvang van de parkeervoorziening.

Een en ander betekent dat we 'slechts' kunnen volstaan met een indicatie van de kosten en de dekking daarvan. Dat heeft vooral te maken met de nadere detaillering van het concept Programma van Eisen in het structuurontwerp, maar ook met de thema's die we hiervoor hebben genoemd en tenslotte met de ontwikkeling van de prijzen in de bouwsector.

Ten behoeve van het traject tot aan het structuurontwerp van een architect vragen wij u een krediet van 2,0 miljoen euro beschikbaar te stellen.

De bandbreedte van de kosten ligt tussen de 74 en 78 miljoen euro, voor zover we dit op basis van opgave van externe deskundigen nu kunnen voorzien. Dit betekent globaal 6 miljoen euro aan rente en afschrijving.

Als dekking voor de investeringskosten noemen we:

- de structureel vrijvallende middelen van de huidige huisvesting ad 2,0 miljoen euro; met dit bedrag beschikken we over een investeringsruimte van circa 28 miljoen euro;
- de extra verwachte inkomsten uit verhuur aan het UWV-WERKbedrijf en enkele externe huurders ad 0,15 miljoen euro; met dit bedrag beschikken we over een investeringsruimte van circa 2 miljoen euro;
- de door u bij de begroting 2009 incidenteel gereserveerde 5 miljoen euro voor de nieuwbouw van de dienst SOZAWE;
- het in de meerjarenraming opgenomen bedrag van 10 miljoen euro voor de jaren 2010 en 2011 in verband met een verwacht positief resultaat op het Inkomensdeel van de WWB; hierbij tekenen wij overigens aan dat deze dekking als gevolg van de gewijzigde economische vooruitzichten onzeker geworden is;
- de in de meerjarenraming voor 2012 opgenomen structureel nieuwe beleidsmiddelen ad 2,3 miljoen euro; met dit bedrag beschikken we over een investeringsruimte van circa 32 miljoen euro.

Met de hiervoor genoemde dekkingsmiddelen komt de totale investeringsruimte uit op circa 77 miljoen euro.

Uiterlijk bij de presentatie van het structuurontwerp in januari 2010 bieden wij uw raad een sluitend dekkingsplan aan. Mocht dan blijken dat genoemde dekkingsmiddelen niet toereikend zijn of dat genoemd positief resultaat op het Inkomensdeel van de WWB niet gerealiseerd kan worden, doen wij u suggesties op welke wijze wij een sluitende financiering van de stichtingskosten kunnen realiseren. Daarbij zal ook een eventuele versoering van het concept Programma van Eisen betrokken worden.

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

4

Hierna lichten wij onze overwegingen nader toe.

1. TOEKOMSTIGE LOCATIE

1.1. Terugblik⁴

Het huisvestingsdossier voor SOZAWE is in 2001 van start gegaan met het onderzoek door Ingenieursbureau Het Noorden. In dit onderzoek is vastgesteld dat de kwaliteit van de huisvesting van de dienst SOZAWE in het pand aan de Eendrachtskade van dien aard was/is dat geadviseerd is naar andere huisvesting uit te kijken. Omdat de huidige huurovereenkomst met de Ierse eigenaar op 1 september 2011 afloopt, zijn in opdracht van ons college sindsdien verschillende (locatie-) onderzoeken uitgevoerd en mogelijkheden van bestaande gebouwen verkend.

In februari 2008 zijn wij tot de conclusie gekomen dat de locatie Europapark de meest geëigende locatie voor de toekomstige nieuwbouw voor de dienst SOZAWE is. Op 5 maart 2008 hebben wij uw raad tijdens de vergadering van de raadscommissie Werk en Inkomen mondeling geïnformeerd over deze keuze. Wij hebben u toen geïnformeerd over het feit dat de beoogde locatie bij het station nog niet ons eigendom is. Dat is formeel nu ook nog zo maar wij streven ernaar dat dit in het najaar wel het geval is.

Vragen vanuit de raad hebben geleid tot een nader onderzoek naar de locatie Eendrachtskade/Paterswoldseweg in augustus 2008. Op 30 september 2008 hebben wij het onderzoeksrapport met een schriftelijke toelichting daarop aan uw raad gezonden.

Begin oktober 2008 ontvangen wij een aanbod van de verhuurder (EPOC) van het pand aan de Eendrachtskade om een concurrerende turnkey-aanbieding uit te brengen voor het scenario 'volledige nieuwbouw op de locatie Eendrachtskade/Paterswoldseweg'. In november 2008 blijkt EPOC dit aanbod niet te kunnen nakomen, en biedt aan het gebouw te renoveren en daarna aan de gemeente te verhuren of te verkopen; beide opties zijn mogelijk. De kosten van deze investering worden op 60-65 miljoen euro geraamd. Het aanbod bevat veel onduidelijkheden over wat precies in deze prijs is inbegrepen en wat de consequenties zijn voor het concept Programma van Eisen. Op 21 november 2008 bent u hierover schriftelijk geïnformeerd.

Op 3 december 2008 heeft u verzocht om aanvullende informatie betreffende de locaties Eendrachtskade/Paterswoldseweg en Europapark. Deze informatie is door een aantal (externe) deskundigen schriftelijk verstrekt ten behoeve van de door u op 29 januari 2009 georganiseerde expertmeeting.

De belangrijkste uitkomst van deze expertmeeting is dat de eigenaar tijdens de expertmeeting geheel onverwachts meedeelt dat het pand aan de Eendrachtskade niet te koop is. De voorkeur van de eigenaar gaat uit naar de verhuur van een gerenoveerd

⁴ Voor meer achtergrondinformatie verwijzen wij naar [bijlage 1](#) met een overzicht van de door ons college aan uw raad verstrekte informatie.

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

5

gebouw.

Echter, in een op 3 februari 2009 ontvangen brief stelt de eigenaar voor “een verkoopvoorstel aan te bieden gebaseerd op een gerenoveerd object en een vaste prijs”. De eigenaar ‘denkt’ dat hiermee een bedrag gemoeid is van 66 – 67 miljoen euro. Een en ander overigens onder voorbehoud van de uitkomsten van een nader onderzoek. Hiermee herhaalt hij in feite het aanbod dat namens hem op 4 november 2008 door EPOC is ingediend. Toen en nu is dit voorstel niet gespecificeerd.

Het aanbod van de eigenaar maakt geen gewag van het VWA-gebouw dat onontbeerlijk is om voldoende ruimte te creëren voor de huisvesting van de dienst SOZAWE. Om een vergelijking te kunnen maken met de kosten van nieuwbouw op het Europapark moet het bedrag van 66 tot 67 miljoen euro verhoogd worden met in ieder geval de extra kosten van de tijdelijke huisvesting gedurende de renovatie, de kosten van twee verhuizingen en de inrichtingskosten. (In de stichtingskosten voor de locatie Europapark zijn de verhuis- en inrichtingskosten meegenomen.) Verder is onduidelijk of ook de extra duurzaamheidsinvesteringen die in de nieuwbouw begrepen zitten, meegeteld zijn (1,26 miljoen).

Het bureau voor bouwmanagement draaijer +partners schat al deze (extra) kosten op 12,45 miljoen euro. Mogelijk dat hierbij ook nog de kosten voor aankoop en verbouw van het VWA-pand bijgeteld moeten worden.

In dit licht blijft de conclusie die draaijer + partners in het rapport van 3 september 2008 trekt, overeind: nieuw bouwen op het Europapark is goedkoper dan renoveren van de Zwarte Doos en het VWA-gebouw.

Samen met de andere aan de locatie Eendrachtskade klevende nadelen vinden wij de nieuwe aanbieding van de eigenaar voor de huidige locatie geen serieus alternatief.

1.2. Conclusies

Op basis van alle relevante feiten heeft ons college de volgende conclusies getrokken:

- bouwen in eigen beheer is financieel aantrekkelijker dan langjarig (40 jaar) huren;
- er is geen andere bestaande locatie van de vereiste omvang in het stadscentrum dan wel in de buurt daarvan beschikbaar;
- er is geen nieuwbouwlocatie van de vereiste omvang in het stadscentrum dan wel in de buurt daarvan beschikbaar;
- nieuwbouw op de locatie Europapark sluit aan bij het door uw raad vastgestelde kantorenbeleid en het door u bijgestelde beleidskader voor de ‘compacte stad’;
- nieuwbouw biedt ruimte voor het realiseren van de geformuleerde ruimtelijke en functionele uitgangspunten voor de huisvesting van SOZAWE inclusief een Marktplaats voor brede, integrale dienstverlening;
- nieuwbouw op de locatie Europapark is goedkoper dan ontwikkeling/ nieuwbouw van de locatie Eendrachtskade/Paterswoldseweg;
- door de koppeling van de nieuwbouw op het Europapark aan de bouw van woningen in dat gebied ontstaat de mogelijkheid om CO₂-neutraal te verwarmen en te koelen; daarmee zijn de duurzaamheidsambities van onze gemeente op de locatie Europapark beter te realiseren dan op de locatie Eendrachtskade-/Paterswoldseweg;
- het Werkplein Groningen zal een sterke regionale functie krijgen door de (voorgenomen) sluiting van de Werkpleinen in Winsum, Roden, Winschoten en

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

6

Hoogezand en door de landelijke opdracht aan UWV-WERKbedrijf om de arbeidsre-integratie van mensen met een WIA- of Wajong-uitkering in de nabije toekomst ook via de Werkpleinen te laten lopen;

- de dienst SOZAWE krijgt op de locatie Europapark een prominente plek aan het stationsplein waar in 2011 een definitief station geopend wordt waardoor het gebouw ook voor inwoners uit de regio goed bereikbaar is;
- de locatie op het Europapark is goed te ontsluiten en goed bereikbaar met de fiets, openbaar vervoer en per auto;
- op het moment dat de nieuwbouw voor SOZAWE gereed is, zijn er meerdere kantoren gevestigd en zijn er diverse opleidingen met veel studenten nabij het stadion Euroborg te vinden; verder zijn er dan woningen, winkels en een bioscoop gevestigd en is er veel beweging in het gebied;
- in het geval gekozen zou worden voor het scenario strippen/nieuwbouw op de locatie Eendrachtskade/Paterswoldseweg levert de investering een suboptimaal gebouw op;
- kiezen voor de locatie Europapark betekent dat er slechts één verhuizing nodig is; bij een keuze voor de Eendrachtskade/Paterswoldseweg betekent dit dat de dienst SOZAWE twee keer moet verhuizen en bovendien gedurende een periode over meerdere gebouwen verspreid moet worden (met alle kosten en risico's voor de bedrijfsvoering van dien);
- de Raad van Bestuur van het CWI heeft mede namens het UWV schriftelijk en mondeling laten weten te kiezen voor nieuwbouw op de locatie Europapark en niet akkoord te gaan met tijdelijke herhuisvesting van haar medewerkers;
- de Cliëntenraad van de dienst SOZAWE heeft op 27 november 2008 schriftelijk laten weten dat zij met nieuwbouw op de locatie Europapark 'zeer wel kunnen leven';
- de informatie die verkregen is tijdens de expertmeeting op 29 januari 2009 en de daarna op 3 februari 2009 van de eigenaar ontvangen brief geeft ons geen enkele aanleiding onze keuze voor nieuwbouw op het toekomstige stationsplein op het Europapark te heroverwegen.

Zowel bij de bespreking van onze brief van 21 november 2008 in de raadscommissie Werk en Inkomen als voorafgaand aan de expertmeeting van 29 januari 2009, is gevraagd in hoeverre het concept Programma van Eisen bepalend geweest is voor de locatiekeuze.

Het afwegingsproces op basis waarvan gekozen is voor de locatie Europapark is beschreven in de locatieonderzoeken van juli 2006, september 2007, februari 2008 en september 2008, en tussentijds beoordeeld in de review van het najaar van 2007. De redenen waarom de verschillende potentiële locaties zijn afgevalen, zijn vooral planologisch en verkeerskundig van aard en hebben te maken met de ontsluiting van de locatie en het tijdstip van beschikbaarheid. Het concept Programma van Eisen, en met name de wens om een Marktplaats op de begane grond te realiseren is in het afwegingsproces niet van doorslaggevende aard geweest.

1.3. Toekomst locatie Eendrachtskade

Voor ons college is langdurige leegstand van het vrijkomende pand aan de Eendrachtskade onacceptabel. Verloedering op deze prominente plek, vlak bij de binnenstad, moet voorkomen worden. De verhuizing van de dienst SOZAWE is voorzien

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

7

in het najaar van 2013. De komende tijd zullen wij ons tot het uiterste inspannen om, samen met de eigenaar en met partners als de woningcorporaties, aansluitend voor een passende invulling te zorgen. Onze inzet zal daarbij in eerste instantie gericht zijn op het vinden van een werkgelegenheid aantrekkende functie. Blijkt dat niet te realiseren, dan denken we aan gebruik van het pand voor jongerenhuisvesting.

2. PROGRAMMA VAN EISEN

Vanwege de noodzaak van andere huisvesting voor de dienst SOZAWE en het aflopen van de huurovereenkomst in 2011 heeft draaijer+partners in 2007 een ruimtelijk en technisch Programma van Eisen opgesteld. Dit concept Programma van Eisen gaat uit van een gebouw van circa 18.000 m² bruto vloeroppervlak (bvo) en een footprint van circa 4.500 m² bvo.

Wij hebben het Projectdossier Nieuwbouw SOZAWE, met daarin het concept ruimtelijk en technisch Programma van Eisen, in maart 2008 voor uw raad ter inzage gelegd.

2.1. Duurzaamheid

De nieuwbouw van SOZAWE dient een voorbeeldfunctie te vervullen voor duurzaam bouwen. Daarom is binnen het concept Programma van Eisen een belangrijke plaats ingeruimd voor de duurzaamheidsambities van onze gemeente.

Deze ambities zijn in het concept Programma van Eisen (hoofdstuk Duurzaamheid) vertaald naar concrete aandachtspunten en mogelijk te nemen maatregelen. Uit onderzoek blijkt dat de investering in maatregelen die passen binnen het energieconcept 'energiezuinig' zich binnen 25 jaar terugverdienen. Het concept energiezuinig gaat uit van meer dan een halvering van de huidige energieprestatie-eisen (uit het Bouwbesluit) van een kantoorpand. Overeenkomstig onze duurzaamheidsambities levert dit concept ons een CO₂-neutraal gebouw op. Gezien de gekozen technische uitgangspunten kan ook de nabije omgeving van de nieuwbouw van SOZAWE, zoals woningbouw, aangesloten worden op de installatie (warmte/koudeopslag) van het gebouw. Hiermee kan ook de nabij gelegen woningbouw CO₂-neutraal voorzien worden van warmte en koeling.

Bij een CO₂-neutraal gebouw wordt uitsluitend energie gekocht uit duurzame bronnen (zoals windmolens). Terwijl bij een energieneutraal gebouw zelf wordt voorzien in de benodigde energie (door opwekking binnen en/of in de omgeving van het gebouw). De energieconcepten 'energieneutraal' en 'energieleverend' kunnen op dit moment technisch gezien niet op of binnen het gebouw zelf gerealiseerd worden. Zo zou op het dak bijvoorbeeld onvoldoende ruimte zijn om het benodigde aantal zonnepanelen te plaatsen. Bovendien zijn de daarvoor benodigde investeringskosten niet binnen 30 jaar in de exploitatie terug te verdienen.

2.2. Stichtingskosten

Om een indicatie te krijgen van de hoogte van de stichtingskosten van eventuele nieuwbouw heeft draaijer+partners in september 2007 een berekening opgesteld. Aangezien er op dat moment nog geen besluit genomen was met betrekking tot de locatie voor de toekomstige huisvesting van SOZAWE, heeft draaijer+partners het concept Programma van Eisen van september 2007 en de nieuwbouwlocatie Europapark

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

8

als uitgangspunten van hun berekeningen genomen. Voor zover er op dat moment nog concrete informatie ontbrak, heeft men gebruik gemaakt van kengetallen. De tot op heden genoemde bedragen moeten dan ook gezien worden als schattingen. De definitieve kosten worden onder meer bepaald door het uiteindelijke ontwerp, de resultaten van de aanbesteding en de werkelijke bouwkosten.

De stichtingskosten voor nieuwbouw inclusief een parkeervoorziening ten behoeve van medewerkers en bezoekers van de dienst SOZAWE en het UWV-WERKbedrijf werden door draaijer+partners in september 2007 op circa 74 miljoen euro geraamd. Daarbij werd er van uitgegaan dat de nieuwe huisvesting medio 2011 zou kunnen worden betrokken.

Echter, in het kader van het reeds eerder genoemde 'Nader onderzoek naar de locatie Eendrachtskade/ Paterswoldseweg' is de raming uit september 2007 door draaijer+partners geactualiseerd naar circa 78 miljoen euro. Daarbij wordt er van uitgegaan dat de nieuwbouw in het najaar van 2013 kan worden opgeleverd.

2.3. Parkeervoorziening

De parkeerbehoefte ten behoeve van medewerkers en bezoekers van SOZAWE en het UWV- WERKbedrijf wordt tussen de 80-100 parkeerplaatsen geschat. We gaan er van uit dat de parkeerbehoefte van klanten gering zal zijn. Het parkeren van auto's en fietsen van medewerkers wordt onder het gebouw en beneden het maaiveldniveau voorzien.

Op basis van de door uw raad vastgestelde Nota Parkeernormen horen er circa 360 parkeerplaatsen bij een kantoorontwikkeling van 18.000 m² bvo. De parkeernormen hebben als uitgangspunt dat elk bouwplan in zijn eigen parkeerbehoefte voorziet zodat het parkeren niet wordt afgewenteld op de openbare ruimte. Wel kan ons college volgens de Nota Parkeernormen gemotiveerd vrijstelling verlenen door een lagere parkeernorm toe te staan.

In genoemde nota staat specifiek genoemd dat voor onder andere het Europapark een lagere parkeernorm kan worden gehanteerd.

Achtergrond hierbij is dat deze locatie (na de realisatie van het station Europapark) goed bereikbaar is met het openbaar vervoer vanuit de stad en de regio. Ook is er sprake van een goede fietsbereikbaarheid. Gezien deze feiten is op voorhand uitgegaan van een door ons college te verlenen vrijstelling van de geldende parkeernorm. In het Europapark wordt uitgegaan van een parkeernorm van 1,2 parkeerplaats/100m² bvo. Dit betekent dat er bij de nieuwbouw voor de dienst SOZAWE circa 220 parkeer-plaatsen kunnen worden aangelegd. Wij zullen daarbij als randvoorwaarde aangeven dat wel moet worden voorzien in goede fietsenstalling voor publiek en personeel.

Bij de uitwerking van het concept Programma van Eisen tot een structuurontwerp laten wij ook verder onderzoeken of, en zo ja op welke wijze, de ca 100-120 'boventallige' parkeerplaatsen door het gemeentelijk parkeerbedrijf rendabel te exploiteren zijn. Deze aanpak is in lijn met de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie in het rapport 'Meten is weten' (juni 2008).

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

9

In afwachting van ondermeer de uitkomsten van dit onderzoek zijn wij genoodzaakt bij de raming van de stichtingskosten een bandbreedte te hanteren. Als de parkeer-voorziening op rendabele wijze ook een publieke functie kan krijgen, zal dit leiden tot een verlaging van de stichtingskosten in de orde van enkele miljoenen euro's. Uiterlijk met de presentatie van het structuurontwerp komen wij bij u hierop terug.

2.4. Externe review

Op ons verzoek heeft ABC Management Groep in het najaar 2007 een review naar het concept Programma van Eisen uitgevoerd. De onderzoekers concluderen dat het functioneel en ruimtelijk programma goed, helder en volledig geformuleerd is. In het rapport noemen zij een aantal besparingsuggesties en maken zij een aantal opmerkingen die betrekking hebben op het investeringsvolume.

Ons college heeft uw opmerkingen over het concept Programma van Eisen goed verstaan. Zo zullen wij met name uw opmerkingen over het benodigde aantal m² van de verschillende functies en een eventuele sportfaciliteit in het gebouw betrekken bij het door de geselecteerde architect te maken structuurontwerp.

Dit structuurontwerp bevat onder andere de volgende elementen:

- gebouw concept
- gevelimpressie
- vlekkenplan met globale indeling van functies
- nadere uitwerking van de geraamde stichtingskosten.

Het structuurontwerp kan begin 2010 door de architect aan uw raad gepresenteerd worden. Uw raad wordt op dat moment inzicht geboden in de wijze waarop uw opmerkingen en die van ABC Management Groep in het structuurontwerp zijn verwerkt. Omdat op basis van het structuurontwerp een betrouwbare raming van de stichtingskosten wordt gegeven, kan uw raad op dat moment aangeven of u met het structuurontwerp en de daarop gebaseerde stichtingskosten kan instemmen. Wij stellen uw raad voor op dat moment ook het ruimtelijk en technisch Programma van Eisen definitief vast te stellen.

2.5. Kredietverlening

In het kader van de Veranderagenda heeft uw raad op 17 december 2008 besloten tot een nieuwe werkwijze bij de beoordeling van (grootschalige) projecten. Door deze werkwijze is uw raad beter in staat sturing aan te brengen aan de voorkant van te starten projecten en de voortgang en resultaten van de projecten te beoordelen. Hierbij aansluitend stellen wij uw raad voor de kredietverlening voor de nieuwbouw voor de dienst SOZAWE toe te kennen in de vorm van deelenkredieten.

Teneinde het huisvestingstraject tot aan het structuurontwerp te realiseren, stellen wij uw raad voor een deelenkrediet van 2,0 miljoen euro beschikbaar te stellen.

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

10

3. DEKKINGSVOORSTEL

De totale lasten voor rente en afschrijving bedragen circa 6 miljoen euro. Dit bedrag is gebaseerd op een tweetal afschrijvingsmethodieken namelijk de lineaire en de annuïtaire methode.

3.1. Lineaire methode

Ten behoeve van de afschrijving hanteren we de binnen de gemeente Groningen gebruikelijke lineaire methode. Hierbij bestaat de afschrijving uit een jaarlijks gelijkblijvend bedrag, dat wil zeggen een vast percentage van het aanschafbedrag. De boekwaarde zal hierdoor jaarlijks met een gelijkblijvend bedrag dalen. De rentelasten, gebaseerd op een bepaald percentage van de resterende boekwaarde, zullen daarom jaarlijks verminderen. De jaarlijkse kapitaallasten (afschrijving + rente) dalen in dit systeem. Voordeel daarvan is dat de totale structurele lasten over een periode van 40 jaar het laagst zijn. Nadeel is dat de kosten in het begin hoog zijn. Deze afschrijvingsmethode passen wij toe op de totale investering, exclusief de parkeervoorziening. Voor wat betreft de afschrijving hanteren wij voor het gebouw een termijn van 40 jaar, voor technische installaties is dat 15 jaar en voor inrichting is de termijn 8 jaar.

3.2. Annuïtaire methode

Ter vergelijking: bij de annuïtaire methode vormt de som van de afschrijving en rente een jaarlijks gelijkblijvend bedrag. Kenmerkend voor deze methode is dat de rente in het begin van de afschrijvingsperiode een groter deel uitmaakt van de jaarlijks gelijkblijvende kapitaallasten dan de afschrijving. Aan het einde van de afschrijvingsperiode is dat beeld omgekeerd; de afschrijvingen vormen dan een groter gedeelte van het geheel dan de rente.

In een annuïtair systeem zal de boekwaarde in eerste instantie slechts gering dalen in vergelijking met de lineaire methode. Deze relatieve achterstand wordt echter in het tweede deel van de afschrijvingsperiode weer ingelopen.

Voordeel ten opzichte van de lineaire methode is een stabiele kapitaallast (rente en afschrijving) voor de gemeente. Nadeel is dat de totale structurele lasten hoger zijn dan bij de lineaire methode.

Deze afschrijvingsmethode passen wij toe op de parkeervoorziening omdat tegenover de investering inkomsten staan. Ook hier hanteren wij een afschrijvingstermijn van 40 jaar.

4. VERVOLG

Als uw raad instemt met de locatiekeuze van ons college en het betreffende dekkingsvoorstel goedkeurt, is dat het begin van de volgende fase in de totstandkoming van de nieuwe huisvesting voor de dienst SOZAWE. Wij willen uw raad nauw bij de volgende fasen van de nieuwbouw betrekken. Om die reden zullen wij u regelmatig over de voortgang informeren. De belangrijkste mijlpalen zien er als volgt uit.

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

11

<i>Onderwerp</i>	<i>Planning</i>
Vaststelling Projectdossier (exclusief Ruimtelijk + Technisch Programma van Eisen) en inrichting Projectorganisatie door directie SOZAWE	voorjaar 2009
Besluitvorming over voordracht selectiecommissie architect door college van B&W. Gemeenteraad wordt mondeling geïnformeerd.	zomer 2009
Besluitvorming over Structuurontwerp en vaststellen Ruimtelijk + Technisch Programma van Eisen door gemeenteraad.	begin 2010
Besluitvorming over uitwerking Structuurontwerp in een Definitief Ontwerp, exploitatieopzet en toekenning vervolgekrediet door gemeenteraad.	zomer 2010
Start bouw	zomer 2011
Oplevering en inhuizing	najaar 2013

Tabel 2. Concept planning nieuwbouw SOZAWE

Tot slot

Met nieuwbouw voor de dienst SOZAWE op het Europapark geven we als gemeente Groningen niet alleen optimaal invulling aan onze ambities ten aanzien van de dienstverlening aan de burgers van onze stad, maar ook aan de doelstellingen met betrekking tot duurzaamheid en een energieneutraal 2025. Daarnaast nemen wij hiermee ook onze verantwoordelijkheid als goed werkgever om onze medewerkers te huisvesten in een adequaat en gezond gebouw.

Voorstel.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. in te stemmen met nieuwbouw voor de dienst Sociale Zaken en Werk op het toekomstige stationsplein op het Europapark;
- II. in te stemmen met een voorlopige indicatie van de investeringskosten ad 74-78 miljoen euro;
- III. het definitieve investeringsbedrag voor de nieuwbouw en de dekking daarvan aan de hand van het structuurontwerp in januari 2010 vast te stellen;
- IV. een dekkrediet beschikbaar te stellen van 2,0 miljoen euro voor het maken van een structuurontwerp voor de nieuwbouw en dit ontwerp na het gereedkomen aan de raad voor te leggen;
- V. de gemeentebegroting 2009 dienovereenkomstig te wijzigen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris

J. Wallage

H. Bakker

Begrotingswijziging 2009
Vorbereidingskrediet
Nieuwbouw SOZAWE

Raadsvoorstel - Toekomstige huisvesting dienst SOZAWE

12

Betrokken dienst(en) SOZAWE, BSD
 Naam voorstel deelkrediet
 Structuurontwerp
 nieuwbouw SOZAWE
 Besluitvorming (orgaan + datum B&W 12-2-2009 ,
 + nummer) Raad 25-3-2009
 Incidenteel / Structureel Incidenteel
 Soort wijziging Investeringskrediet
 Tijdsplanning krediet 2009-2013

* € 1.000,00

Financiële begrotingswijziging	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
			0			0
			0			0
Nieuwbouw SOZAWE	2.000		-2.000			-2.000
			0			0
			0			0
Totalen begrotingswijziging	2.000	0	-2.000	0	0	-2.000

Inhoudelijk toelichting op de begrotingswijziging

Betreft het eerste deelkrediet m.b.t. de nieuwbouw van SOZAWE. Dit krediet is met name bedoeld voor honoraria van projectmanagement, architect, constructeur, installatie - en bouwfysisch adviseur en overige adviseurs. De structurele lasten worden opgenomen op het moment van afschrijving, te starten halverwege 2013.

Toelichting op formatie (omschrijving + aantal + dekking)

--

Raadsvoorstel - Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid

RAADSVOORSTEL:

2008-2009

Ons kenmerk: HV 09.1801239

Registratienummer : GR 09.

Ingekomen op :

Onderwerp: Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid

Groningen,

Aan de raad,

1. Inleiding.

Om te voorkomen dat armoede leidt tot gezondheidsachterstand en gezondheidsrisico's bij kinderen besloot uw raad in 2003 middelen beschikbaar te stellen voor een Kinderfonds Armoede en Gezondheid. Een éénmalige bijdrage uit dit fonds kon aan ouders¹ worden toegekend als:

- sprake is van een (dreigende) gezondheidsachterstand bij een kind door het ontbreken van bepaalde goederen of voorzieningen;
- het ontbreken van die goederen of voorzieningen te wijten is aan een gebrek aan financiële middelen;
- er geen andere voorliggende voorziening beschikbaar is;
- het kind en de ouders woonachtig zijn in de gemeente Groningen.

Deze bijdrage was bedoeld als stimulans om te voorzien in primaire levensbehoeften die van belang zijn voor de gezondheid van het kind en om zo snel de noodzakelijke hulp te bieden ten behoeve van de gezondheid en welzijn van kinderen van minder draagkrachtige gezinnen. De bijdrage was uitdrukkelijk niet bedoeld als kosten-dekkende inkomensvoorziening, maar slechts als noodfonds. De verpleegkundigen van de Jeugdgezondheidszorg stelden de indicatie en de leeftijdsgroep die het betrof waren de 0 tot 12 jarigen. Een bijkomend doel van het Kinderfonds was de gedachte om met een financiële bijdrage een entree te krijgen bij risicogezinnen. Het streven was om op deze manier 50 à 100 keer een bijdrage te verstrekken.

Het beroep op het Kinderfonds Armoede en Gezondheid is vanaf het begin steeds meer geweest dan er middelen beschikbaar waren. In uw raad is er meermalen over de werkwijze en wenselijkheid van structurele uitbreiding van het Kinderfonds gesproken. Rode draad is steeds geweest dat het een sympathieke voorziening is waarbij het lastig is om de uitvoering laagdrempelig en niet bureaucratisch te houden zonder het budget te overschrijden.

¹ Waar in dit voorstel ouders staat, kan ook ouder en/of verzorger(s) worden gelezen.

Raadsvoorstel - Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid

2

Tussentijds werd het Kinderfonds geëvalueerd. De praktijk gaf aan dat het beroep door het bekend worden van de regeling groeide en verschoof van gesignaleerde (acute) problematiek naar gerichte aanvragen van ouders. Daarnaast gaf de toenemende vraag knelpunten in de uitvoering en werd het voor JGZ-medewerkers steeds lastiger om de aanvragen te toetsen. U bent in mei 2007 geïnformeerd over ons voornemen om de werkwijze van het fonds aan te passen.

Om invulling aan de aanpassing te geven hebben wij u de notitie Kinderfonds Armoede en Gezondheid ter vaststelling aangeboden. In deze notitie werd een andere werkwijze en een uitbreiding van de doelgroep voorgesteld. In augustus 2008 heeft u deze notitie en werkwijze vastgesteld. In 2007 was er sprake van een grote overschrijding van het budget van het Kinderfonds, veroorzaakt door het grote aantal aanvragen, het niet strak hanteren van de criteria en het verhogen van de leeftijdsgrens naar 18 jaar. Kern van het voorstel van de aangepaste werkwijze was om

1. het Kinderfonds open te stellen gedurende het hele jaar om zo een grote toestroom te voorkomen;
2. het streng doch rechtvaardig hanteren van de criteria en het trainen van de JGZ-medewerkers.

Vervolgens zijn wij met de uitvoering van de nieuwe werkwijze van het Kinderfonds Armoede en Gezondheid aan de slag gegaan.

Januari 2009 is er op het Kinderfonds Armoede en Gezondheid een dusdanig beroep gedaan dat het beschikbare budget hoogstwaarschijnlijk wordt overschreden. In de commissievergadering Werk & Inkomen van 21 januari 2009 bent u geïnformeerd over de budgetoverschrijding en is een voorstel tot vervolg gemeld. Bijgaand treft u - naast een nadere beschrijving van de uitvoering van de nieuwe werkwijze tot nu toe - derhalve een voorstel tot een gewijzigde voortzetting van het Kinderfonds aan.

2. Uitvoering.

In september 2008 is het Kinderfonds "nieuwe stijl" van start gegaan. De nieuwe stijl hield onder meer het volgende in:

- het Kinderfonds Armoede en Gezondheid staat het hele jaar open;
- feitelijke uitbreiding van de leeftijdsgrens naar kinderen tot 18 jaar in plaats van de leeftijden op de vaste contactmomenten (reeds vanaf 2007);
- de criteria van toekenning zijn eenduidiger geworden. Er is daarbij een onderscheid tussen een aantal formele en inhoudelijke criteria aangelegd;
- het fonds staat op inschrijving open voor ouders, om het fonds laagdrempelig te maken, in plaats van signalering en indicering door de JGZ-medewerker;
- de JGZ-medewerkers zijn verantwoordelijk voor signalering, toetsing en beoordeling. De verstrekking van het toegekende bedrag vindt plaats via SOZAWE.

Er is in augustus 2008 bekend gemaakt dat het Kinderfonds Armoede en Gezondheid in september weer open werd gesteld en dat op initiatief van ouders een bijdrage kon worden aangevraagd. Het effect was dat nog sneller dan in voorgaande jaren het nieuws dat het Kinderfonds weer was opengesteld, zich verspreidde. Ondanks dat het fonds het hele jaar open staat, is er een grote toeloop ontstaan. Ouders gingen zelf

Raadsvoorstel - Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid

3

JGZ-medewerkers benaderen en kwamen in grote getale af op het inloopspreekuur.

Het grote aantal aanvragen leidde tot uitvoeringsproblemen, waardoor het niet mogelijk was de aanvragen zorgvuldig te toetsen (hing die winterjas waarvoor een vergoeding gevraagd werd bijvoorbeeld niet thuis in de kast) en te beoordelen op de formele criteria zoals onderzoek of er andere voorliggende voorzieningen zijn, waarvan de ouders gebruik hadden kunnen maken. Ook bleek vanuit het perspectief van de JGZ-medewerker de gevraagde inkomensstoets tot rolproblemen te leiden. De ouders verwachten ook dat de JGZ-medewerkers direct en snel het door de ouders ervaren probleem oplossen. De ouders verwachten via deze route gemakkelijker aan een bijdrage te komen dan bijvoorbeeld via de bijzondere bijstand.

De verwachting die we hadden dat de aanvragen beheersbaar zouden worden en daarmee ook beter toetsbaar zouden zijn, is in de praktijk niet haalbaar gebleken. In de afgelopen jaren is het Kinderfonds gegroeid van een klein bedrag in de achterzak van de JGZ-medewerker naar een volwaardig fonds, waarvoor ouders zelf een aanvraag kunnen indienen. Door het actief melden van het bestaan van het fonds door de gemeente en het snel elkaar informeren van ouders is er een grote toeloop op het fonds ontstaan. De laagdrempeligheid van de procedure en de grote toeloop maken dat het fonds zijn doel voorbij is geschoten. De laagdrempeligheid en het grote bereik zorgen ervoor dat het fonds een meer generiek, inkomensondersteunend, karakter heeft gekregen. "Indien men zich maar meldt dan krijgt men een bijdrage van € 100,-", is het gevoel en verhaal onder minder draagkrachtige ouders. Ondanks de openstelling gedurende het hele jaar melden ouders zich in grote aantallen tegelijkertijd. Dit geeft een situatie die het scherp toetsen niet mogelijk maakt en/of als moeilijk wordt ervaren door de JGZ-medewerker.

Overschrijding.

Er zijn al bijna 1400 aanvragen vanaf september 2008 binnengekomen.

Op 6 januari 2009 zijn er 622 aanvragen afgehandeld voor een bedrag van € 62.200,-. Er liggen nog 760 aanvragen ten hoogte van ongeveer € 150.000,-. Hiermee zal naar verwachting een overschrijding plaatsvinden van het totaal voor het Kinderfonds toegekende bedrag (namelijk € 200.000,- voor 4 jaar) van € 12.500,-. Hiermee is het budget, dat voor 4 jaar is gereserveerd, nu al uitgegeven.

3. Vervolg Kinderfonds.

Gezien bovenstaande ontwikkeling stellen wij voor om terug te gaan naar het oorspronkelijke doel, karakter en opzet van het Kinderfonds Armoede en Gezondheid. Het Kinderfonds Armoede en Gezondheid wordt weer een echt noodfonds. De JGZ-medewerker die tijdens de reguliere werkzaamheden een acuut schrijnende situatie aantreft, die gebaat is bij het direct verstrekken van een (kleine) bijdrage, kan dan een bedrag uit dit fonds ter beschikking stellen. Bijvoorbeeld voor kinderen die al een paar dagen niet hebben kunnen eten of in de winter op doorgesleten schoenen lopen. Op basis van de eigen professionele waarneming kan de JGZ-medewerker besluiten om de bijdrage te geven en staat het fonds dus niet meer open voor inschrijving door de ouders. Vervolgens moet de JGZ-medewerker de ouder, al dan niet via het ZAT, actief doorgeleiden naar andere voorzieningen.

Raadsvoorstel - Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid

4

Met de nieuwe werkwijze van het Kinderfonds Armoede en Gezondheid bij inzet in acute nood denken wij dat een budget van € 10.000,- per jaar voldoende is. Dit willen we ook als maximum instellen volgens het principe wie het eerst in beeld komt wie het eerst een bijdrage krijgt. Het maximeren van het fonds draagt bij aan het besef, bij potentiële ontvangers en uitvoerders, dat het fonds echt bedoeld is als noodfonds in acute situaties. De uitvoering hiervan zal in zijn geheel gebeuren door de GGD. We stellen voor om in de komende drie jaar (2009, 2010 en 2011) volgens de aangepaste werkwijze te gaan werken.

In de uitwerking betekent dit wel dat actief gecommuniceerd zal worden dat het niet meer mogelijk is om via Kinderfonds Armoede en Gezondheid een aanvraag in te dienen en dat daarmee het fonds gesloten is voor aanvragen.

Wat betreft de nog liggende aanvragen dient er ook afgewogen te worden hoe daarmee verder te gaan. Om geen onderscheid te maken tussen de aanvragen die nog liggen bij de GGD en de reeds toegekende aanvragen stellen we voor deze op dezelfde pragmatische wijze af te handelen. De te verwachten budgetoverschrijding stellen we voor te dekken bij de rekening 2009. Dit is afhankelijk van de daadwerkelijk toe te kennen bedragen.

4. Financiën.

De lasten van de aangepaste werkwijze van het Kinderfonds Armoede en Gezondheid ramen wij op ongeveer € 10.000,- per jaar. Dit bedrag kan gedekt worden uit de budgetten beschikbaar voor Gezonder Zorgen en uit armoedebeleid. Voor de te verwachten overschrijding van het totaal beschikbare budget van € 200.000,- voor de periode van 4 jaar zullen we bij de rekening van 2009 met een voorstel komen. Om de nog liggende aanvragen en nieuwe werkwijze rechtmatig te kunnen uitbetalen is het nodig om een bedrag van € 155.000,- te onttrekken aan de reserve Kinderfonds en Armoede.

Voorstel.

Op grond van het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de notitie "Vervolg uitvoering Kinderfonds Armoede en Gezondheid 2009" vast te stellen;
- II. gelijktijdig de huidige regeling "Uitvoering Kinderfonds Armoede en Gezondheid" d.d. 26 augustus 2008 in te trekken;
- III. met ingang van 1 januari 2009 gedurende een periode van drie jaar een bedrag van maximaal € 10.000,- per jaar beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de nieuwe regeling "Vervolg Uitvoering Kinderfonds Armoede en Gezondheid 2009" en dit te dekken uit middelen reserve minima beleid (€ 5.000,-) en Gezonder Zorgen (€ 5.000,-);
- IV. voor nieuwe verstrekkingen op grond van de regeling "Vervolg Uitvoering Kinderfonds Armoede en Gezondheid 2009" een plafond te hanteren van € 10.000,- per jaar;

Raadsvoorstel - Vervolg Kinderfonds Armoede en Gezondheid

5

- V. het besluit op de gebruikelijke wijze bekend te maken;
VI. de gemeentebegroting 2009 dienovereenkomstig te wijzigen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Jacq. Wallage.

H.P. Bakker.

Bijlage

Begrotingswijziging 2009 Raadsvoorstel Kinderfonds en Armoede

Betrokken dienst(en)	HVD en SOZawe
Naam voorstel	Vaststelling Kinderfonds en Armoede
Besluitvorming (orgaan + datum + nummer)	
Incidenteel / Structureel	Incidenteel
Soort wijziging	Exploitatie
Tijdsplanning krediet	nvt

Pr.gr	Financiële begrotingswijziging	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging	Onttrekking
					reserve	reserve
801	Inkomen			0		
802	Werk			0		
803	Zorg	155		-155		155
804	Inburgering			0		
	Totale begrotingswijziging	155	0	-155	0	155

Inhoudelijk toelichting op de begrotingswijziging

Zie financiële paragraaf